БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 87 (6522)
МАИН 1
ПЯТНИЦА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй харилсаанай үдэр—Майн 1 мандаха болтогой!
Ленин—Сталинай туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр—урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!
(1953 оной Майн 1-дэ КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

Бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ һайндэр

Манай агууехэ советскэ Эхэ ороной арадууд, дэлхэйн бүхы түрүү хүн түрэлтэн ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй хани барисаанай үдэр—Майн 1-ниие мүнөөдэр һайндэрлэжэ байна.

Мүнөөдэр манай социалистическэ ороной олон миллион эрэгтэй, эмэгтэй ажалшад городууд болон тосхонуудай үйлсэнүүдтэ гаража, Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода инаг дуратай, үнэн сэхэ байһанаа, Ленин—Сталинай мүнхэ хэрэгэй түлөө, коммунистическэ общество байгуулха хэрэгэй түлөө өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые бүрин үгэхөөр бэлэн байһанаа харуулха байна. Советскэ Союзай арадууд политическэ ба ажалай тон ехэ дэбжэлтын оршон байдалда Майн 1-ниие тэмдэглэнэ. Коммунистическэ партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ Иосиф Виссарионович Сталинай сэсэн мэргэн зохёолоор зоригжоһон советскэ хүнүүд орон дотороо коммунизм байгуулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ, ажалай гайхамшаг илалтануудые туйлана, шэнэ шэнэ ехэ электростанцинуудые, каналнуудые, фабрика болон заводуудые барина.

Сүлөөтэ ба зол жаргалта ажабайдалые байгуулгада туйлагдаһан эдэ бүхы амжалтануудаараа бидэнэр байлдаанда хатуужаһан советскэ арадай авангард, алдарта Коммунистическэ партида уялгатай байнабди.

Манай арад Коммунистическэ партида угаа ехээр этигэн найдана, ушарынь арадай интересүүдһээ ондоо интересүүд партида байхагүй, партиин үгэ ба хэрэгынь хоорондоо зүридэггүй юм гэжэ олон жэлэйнгээ дүй дүршэл дээрэ арад мэдэжэ абаһан байна. Социализмын экономическа гол хуули ёһо бэелүүлэн, манай парти советскэ арадай культурна ба материальна ажана һайн байдалые таһалгаряагүйгөөр дээшэлүүлхэ тухай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолго гаргана. Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдые жэл бүри химдаруулга хадаа энээнэй тодорхой гэршэнь болоно. Сэнгүүдые химдаруулһанай ашаар, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бодото салин хүлһэ дээшэлһэн, колхознигуудай олзо доходууд ургаһан байна.

Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Уряалаар советскэ хүнүүд сталинска табадахи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө ороной арадай ажахын хүсэтэ шэнэ дэбжэлтын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө мүнөө дэлгэрүүлнэ. Промышленна предприятинуудай ба транспортын эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, материалнууд ба түүхэй эд алмахын, продукциин өөрынь үнэ химдаруулхын тула бүхы хүсэеэ зорюулна. Колхознигууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын талаар партиин XIX съездын директивэнүүдээр тодорхойлогдоһон гол зорилго шиидхэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ.

Советскэ арадуудай единэ, хани барисаата бүлэ соо бурят-монгол арадшье коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула шэн зоригтойгоор ажаллана. Энэ жэл бурят-монголой арадта илангаяа ехэ удхашанартай юм, ушарынь Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоһоор 30 жэлэй ой майн 30-да гүйсэхэнь. Республикын промышленностиин ба транспортын, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, республикын 30 жэлэй ойе үйлэдбэриин шэнэ илалтануудаар угтахые бэлэдхэнэ.

Зол жаргалта, сэнгэлиг хүхюун ажабайдал хангаһан Коммунистическэ партида, тэрэнэй агууехэ эмхидхэлшэд Ленин ба Сталинда гүн гүнзэгыгөөр инаг дурлалгын ба баяр баясхалангай мэдэрэлые зүрхэндөө хадагалан ябажа, Бурят-Монголой ажалшад мүнөөдэр Майн 1-нэй демонстрацида гарана. Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро, агууехэород арадай ахадүүгэй туһаламжатайгаар, бурят-монгол арад сталинска табанжэлнүүдэй турша дотор өөрынгөө нютагта заводууд ба фабрикануудые, шахтанууд ба электростанцинуудые, ой модоной шэнэ предприятинуудые байгуулаа. Манай ороной эрхим техникээр зэбсэглэгдэһэн коллективнэ томо ажахынууд, МТС-үүд ба совхозууд деревнидэ байгуулагдаа.

Арадай демократиин оронуудай ажалшад манай советскэ хүнүүдтэй хамтадаа Майн 1-нэй демонстрацида гарана. Гадаадын ба дотоодын дайсадта эсэргүү эрид шанга тэмсэл хэжэ, тэдэнэр өөһэдынгөө бэеэ даадаһан сүлөөтэ гүрэнүүдые байгуулһан, социализмын зам дээрэ батаар гараһан ба эб найрамдалай, демократиин, социализмын хүсэн түгэлдэр лагерьта ороһон байна. Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэри доро, Советскэ Союзай ахадүүгэй һайн һанаата туһаламжын ашаар, тэдэнэр өөһэдынгөө оронуудта социализм байгуулна. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые Советскэ Союзтай хамтадаа нигта хани барисаатайгаар хамгаалжа байгаа агууехэ хитад арад арадай демократиин бүхы оронуудтай нэгэн доро жагсан тэмсэнэ.

Американска империалистнуудта эсэргүү тэмсэжэ байгаа эхэ оронойнгоо нэрэ хүндэ ба эрхэ сүлөөе гартаа буу барин хамгаалжа байгаа баатарлиг корейскэ арад мүнөөдэр бидэнэртэй хамта Майн 1-нэй һайндэрые тэмдэглэнэ.

Немецкэ арад эбэй договорые түргөөр баталхын түлөө, единэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай Германиие байгуулхын түлөө тэмсэлэй туг доро Майн 1-ниие һайндэрлэнэ Германска Демократическа Республикын амжалтанууд гадаадын богоолшолгодо эсэргүү тэмсэлэй замые, социализмын замые бүхы германска арадта заана.

Мүнөөдэр капиталистическэ ба колониальна оронуудай ажалшад Майн 1-нэй демонстрацида тэрэшэлэн гараха байна. Тэдэнэр агууехэ Советскэ Союз тээшэ угаа ехэ найдабаритайгаар харана. Тэдэнэр Советскэ Союзые өөһэдынгөө ерээдүй мүн гэжэ харана, эб найрамдалай ба демократиин түлөө тэмсэлэй хүсэ абана. Советскэ Союз бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури мүн. Өөрынгөө бүхы түүхын турша дотор тэрэ хадаа империалистическэ дайн үүдхэгшэдтэ эсэргүү, амгалан ажабайдалай түлөө, арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ гэжэ дэлхэйн бүхы оронуудай арадууд мэдэнэ. Тиимэһээ тэдэнэр агууехэ Советскэ Союз тээшэ инаг дуратайгаар, халуунаар талархан хандадаг байна.

Манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэнүүд һалбаран хүгжэнэ. Дотоодын ба гадаадын дайсад урагшаа коммунизм тээшэ манай түгэс хүсэтэ дабшалтые зогсоожо шадахагүй. Бүхы һанал бодол ба мэдэрэлнай манай Эсэгэ орондо, Ленин—Сталинай партида зорюулагдана.

Эб найрамдалай ба демократиин найдамтай түшэг тулгуури—Советскэ Социалистическэ Республикануудай хүсэн түгэлдэр Союз мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша — Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Ленин—Сталинай туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр — урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

ССР Союзай Оборонын Министрын ПРИКАЗ

1953 оной майн 1 *№ 49* *Город Москва*

Нүхэд солдадууд ба матросууд, сержантнууд ба старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Советскэ Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флот манай бүхы арадтайгаа хамта ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй харилсаанай үдэр—Майн 1-ниие мүнөөдэр һайндэрлэжэ байна.

Майн 1-нэй һайндэрөөр таанадые амаршалжа, өөрынгөө сэрэгэй мэргэжэлые шудалалгада, манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые дээшэлүүлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлахые таанадта хүсэнэб.

Һайндэрые тэмдэглэн **захирхамни:**

Мүнөөдэр, Майн 1-дэ, манай Эхэ ороной столица — Москвада, Союзна республикануудай столицануудта ба герой городууд: Ленинград, Сталинград, Севастопольдо ба Одессэдэ—артиллерийскэ хорин буудалгаар салют хэхэ.

Манай Социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Советскэ арад ба тэрэнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Советскэ правительство мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

ССР Союзай Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Н. А. БУЛГАНИН.

Майн Нэгэндэ зорюулагдаһан баярай суглаанууд

Манай Эхэ ороной столица — Москва ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй хани барисаанай үдэр—Майн 1-ниие тэмдэглэжэ байна. Городой үйлсэнүүд ба талмайнууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Ажалшадай баярай суглаанууд, һайндэрэй вечернүүд Майн 1-дэ зорюулагдан театрнуудта, клубуудта, культурын байшангуудта ба ордонгуудта боложо байна.

Фабриканууд ба заводуудай мянга гаран хүдэлмэришэд, инженернүүд, албахаагшад, партийна, советскэ, олониитын ба научна организацинуудай түлөөлэгшэд Ленинскэ районой баярай суглаан дээрэ байлсаба. Академик Г. Ф. Александров ажалшадай уласхоорондын һайндэр, Майн Нэгэн тухай элидхэл хэбэ.

Первомайска районой ажалшадай түлөөлэгшэд «Серп и молот» заводой клубай ехэ зал соо дүүрэтэр сугларба. Тэдэнэр КПСС-эй Московско городской комитедэй секретарь Е. А. Фурцевагай элидхэл шагнаба. Чайковскиин нэрэмжэтэ концертнэ зал соо болоһон советскэ районой ажалшадай баярай суглаан дээрэ КПСС-эй районно комитедэй секретарь И. Т. Марченко, Киевскэ районой Евгений Вахтанговой нэрэмжэтэ театрта болоһон суглаан дээрэ РСФСР-эй гэгээрэлэй министр И. А. Каиров тэгшэд элидхэл хэбэ.

Молотовско, Бауманска, Краснопресненскэ, Куйбышевска, Ленинградска, Октябрьска ба Щербаковско районуудта, мүн Кагановичын нэрэмжэтэ 1-дэхи подшипникова, Кировэй нэрэмжэтэ «Динамо» заводууд дээрэ, столицын бусад предприятинуудта ба эмхи зургаануудта баярай суглаанууд болобо.

(ТАСС).

Майн 1-нэй һайндэрэй хүндэлэлдэ

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Московско «Динамо» заводой коллектив Майн 1-нэй һайндэрые ехэ амжалтануудаар тэмдэглэнэ.

Динамовецууд дүрбэн һарын түсэб дүүргээ. Крачова 200 шахуу электродвигатель, электрическэ элдэб янзын олон аппаратура, электростанцида хэрэгтэй запасной частьнууд, үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүд түсэбһөө гадуур гаргагдаа.

Предприятиин 200 гаран стахановецууд табанжэлэй нормо дүүргэжэ, Майн 1-ниие тэмдэглэнэ.

Нэгэдэхи кварталай хүдэлмэриин түлөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг Орджоникидзын нэрэмжэтэ Харьковска тракторна заводой коллективтэ олгогдобо гэһэн баярта мэдээсэл тус предприятиин цехүүдтэ тараба. Валовой ба товарна продукци бүтээн гаргаха талаар дүрбэн һарынгаа даалгабариие апрелиин 28-да дүүргээд, трактор бүтээгшэд ажалай шэнэ илалта туйлаа. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ба продукциин өөрынь үнэ химдаруулһанай ашаар. 2 миллион гаран түхэриг алмагдаа.

«Карагандауголь» комбинадай 19 шахтын, нүүрһэнэй 2 разрезэй коллективүүд нүүрһэ малтан абаха 4 һарынтаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ. № 1 ба № 105 шахтануудай горнягууд майн хоёрдохи хахадай түсэбөөр түлишэ үгэнэ.

Сталинай нэрэмжэтэ кузнецкэ металлургическа комбинадай доменно цехын коллектив дүрбэн һарын программые болзорһоонь урид дүүргээ.

Узбекскэ металлургнуудай үйлэдбэриин амжалта

БЕГОВАТ, апрелиин 29. (ТАСС). Майн урда тээхи социалистическэ уялгануудаа бэелүүлэн, Узбекскэ металлургическа заводой коллектив прокат гаргаха ба булад хайлуулха талаар 4 һарын үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Узбекскэ металлургнууд ажалай прогрессивнэ методуудые үргэнөөр нэбтэрүүлнэ. Заводой мартеновскэ цех соо түргөөр хайлуулга хэхэ ябадал ехээр олошороо. Булад хайлуулагшад Б. Мирзаматов, Ш. Хамракулов, П. Жиляев ба бусад стахановецууд графигһаа час хахад хүрэтэр урид булад хайлуулна.

Барилгашадай һайндэрэй бэлэгүүд

АЛМА-АТА. Казахстанай столица Майн 1-нэй һайндэрые шэнэ барилгануудаар угтаба. Городой центртэ правительствын байшангай хананууд бодожо байна. Энэ хадаа Алма-Атын эгээн ехэ байшан болохо юм. Проспектнүүд ба үйлсэнүүд олон дабхар гэрнүүдээр, культурна байра байдалай, эмхи зургаануудай байшангуудаар шэмэглэгдэбэ. Городой захын газар ондоогоор харагдадаг болоо. Эндэ гэр байрын һаруул һайхан корпусууд сэсэг набшаар бүрхөөгдэнэ.

КАЛИНИНГРАД. «Горремстрой» трестын коллектив сталинградска проспектдэ гэр байрын 3 дабхар байшан болзорһоонь урид барижа дүүргээ. Энэ трест барилгын хахад жэлэй программа дүүргэбэ.

Предприятинууд хэдэн олон гэр баряа. Загаһашадай, кран бүтээгшэдэй олон бүлэнэр, кокс-газова ба судна заһабарилгын заводуудай хүдэлмэришэд Майн 1-нэй урда тээ шэнэ байрада оробо.

НОВОСИБИРСК. Энэ жэлдэ городой ажалшад 135 мянган квадратна метр гэр байрын талмай абаха байна. Һүүлэй 4 һарын турша дотор барилгашад үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 5 мянган квадратна метр үлүү гэр байра үгэбэ.

Шулуушадай, штукатурнуудай, дархашуулай ба шэрдэгшэдэй олон зуугаад бригаданууд Майн 1-нэй һайндэрые ажалай амжалтануудаар угтаба. № 30 трестын 4 хүдэлмэришэн бүхэнэй гурбаниинь 1,5 нормо дүүргэнэ.

Апрелиин 29. (ТАСС).

Майн Нэгэндэ зорюулагдаһан баярай заседани

Городской партийна, советскэ ба профсоюзна организацинуудай баярай заседани ажалшадай уласхоорондын һайндэр—Майн Нэгэндэ зорюулагдажа, Ленинэй орденто Бурят-Монголой оперо ба баледэй театр соо апрелиин 30-най үдэшэ болоо.

«Майн Нэгэн—ажалшадай уласхоорондын һайндэр» гэһэн элидхэлые КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр В. П. Лисюткин хэбэ.

Заседанида хабаадагшад ехэ концерт хараһан байна.

Манай республикын ажалшадай бэлэгүүд

Түрэл партиингаа Уряагай харюуда

—Эхэ орондоо модон материалнуудые ехээр үгэе!—гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет ой модоной промышленностиин эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэдые, инженернүүд болон технигүүдые уряалһан байна. Түрэл партиингаа энэ Уряада манай леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад шэн зоригто ажалаар харюусаха байһанаа мэдүүлнэ.

Манай леспромхоз 1952 ондо, мүн энэ жэлэй түрүүшын кварталда модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Майн 1-нэй һайндэрые ба Бурят-Монгол республикынгаа 30 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн модо бэлэдхэлэй пунктнууд болон бригадануудай хоорондо эршэтэйгээр дэлгэрээ. Механизмуудые хүсэдөөр ашаглажа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар леспромхозой коллектив апрель һарынгаа түсэбые 26 үдэр соо дүүргээд, һарын эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 3000 кубометр модо Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээбэ.

Дардын-хүлэй модо бэлэдхэлэй пункт (начальнигынь нүхэр Никонов, партгруппорг нүхэр Гуржапов) даалгабарилагдаһан түсэбөө болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, леспромхоз соогоо түрүү зэргэдэ ябана.

Мүнөө Эрийскэ леспромхозой коллектив республикынгаа 30 жэлэй ойн баярай һайндэр хүрэтэр 5 һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

С. Афанасьев, Эрийскэ леспромхозой директор.

Загаһашадай амжалта

Бүхы дэлхэйн ажалшадай һайндэр—Майн 1-нэй урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ республикымнай загаһашад эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, энэ үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтажа байна.

«Байкалгосрыб» трестын системэ бүхы дээрээ апрелиин 25-да 4 һарынгаа түсэбые загаһа барилгаар 102,4 процент, консервэ үйлэдбэрилгөөр 104 процент дүүргээ.

Загаһашадай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Усть-Баргажанай загаһанай комбинат (директорынь нүхэр И. Ф. Лисицкий) түрүүлэн гараба. Энэ комбинадай хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур 615 центнер загаһа барихаһаа гадна, 43 мянган банка эрхим шанартай консервэ үйлэдбэрилбэ.

Нижне-Ангарска консервнэ комбинадай коллектив (директорынь нүхэр А. Т. Константинов) түсэбһөө гадуур 16 мянган банка консервэ үйлэдбэрилэн гаргажа, худалдаа наймаанай организацинуудта эльгээбэ.

Яруунын загаһанай заводой коллектив 4 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 415 центнер загаһа бариба.

Г. Цыденов, «Байкалгосрыб» трестын эрхилэгшын орлогшо.

Манай коллективэй бэлэг

1953 оной Майн 1-дэ зорюулһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Уряануудые Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой коллектив тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүлеэн абаад, эдэ Уряануудта харюу болгон үйлэдбэриин амжалтануудые туйлажа байна.

Манай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, 4 һарынгаа түсэбые апрелиин 29-нэй үдэшэ дүүргээд, Майн 1-нэй һайндэр хүрэтэр түсэбһөө гадуур 12 мянган квадратна метр дээдэ сортын шэл үйлэдбэрилэн гаргаба.

Социалистическэ мүрысөөндэ машинно-ванна цехын коллектив (начальнигынь нүхэр Горбатенко) завод соогоо түрүү һуури эзэлбэ. Энэ цехын коллективэй үйлэдбэрилһэн шэлэй 90 процентнь нэгэдэхи сортын юм. Энэ хадаа ехэ амжалта мүн.

Иимэ бэлэгтэйгээр манай завод Майн 1-е угтажа байна.

Д. Болсохоев, Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой директор.

Ажалай дэбжэлтэ

Городской районой эдеэ хоолой, нютагай болон кооперативна промышленностиин предприятинуудай коллективүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн хүсэтэйгөөр дэлгэрбэ. Районой олон предприятинууд үйлэдбэриингөө дүрбэн һарын түсэбые дүүргэжэ, Майн һайндэрые угтажа байна.

Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилтын артелиин коллектив апрель һарынгаа программые болзорһоонь 7 үдэр урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 60 мянган түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилөө. Жестяннэ цехын стахановец Григорий Полынцев үдэрэйнгөө нормые 200 процент хүрэтэр эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.

Тус артелиин коллектив районой предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн Майн урда тээхи мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба Облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг абаба.

Апрель һарынгаа түсэбые майн 24-дэ дүүргээд, түсэбһөө гадуур 70 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилһэн «Победа» гэжэ олзоборилгын артель түрүү предприятинуудай нэгэн мүн. Энэ артелиин № 3 оёдолой цех апрелиингээ даалгабариие болзорһоонь 10 үдэр урид дүүргээ. Цехын стахановецууд Зарубина, Попова, Павлова, Ляпунова болон бусад олон оёдолшод хубсаһа һайн шанартайгаар оёно.

Ликеро-архиин заводойхид апрелиингээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түрүү предприятинуудай зэргэдэ ороһон байна.

Социалистическэ мүрысөө саашадань үргэдхэн, ажал хүдэлмэри дээрээ горьтой амжалтануудые туйлан, республикынгаа алдарта 30 жэлэй ойе угтаха тэмсэл эдэ предприятинуудта мүнөө үргэлжэлһөөр.

И. Новиков, КПСС-эй Городской райкомой секретарь.

Гурбан һарын даалгабари дүүргэбэ

Республикын загаһанай олзоборилгын колхозууд Майн Нэгэнэй һайндэртэ эрхим бэлэгтэйгээр ерэбэ. «Рыбакколхоз» союз апрелиин 25-да һарынгаа даалгабари 109 процент дүүргээ. Усть-Баргажанай поселково Соведэй Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Шелковников) илангаяа ехэ амжалта туйлаа. Энэ колхоз апрелиингээ даалгабари 200 гаран процент дүүргэһэн байха юм. Мүн тэрэшэлэн Байкало-Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Муравьев), Прибайкальска аймагай Ленинэй ба Калининай нэрэмжэтэ колхозууд түрүү зэргэдэ ябана.

Бригаданууд хоорондын мүрысөөндэ Усть-Баргажанай поселково Соведэй Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Меньшиковэй бригада шалгараа. Энэ бригадынхид апрель соо 3 һарын даалгабари дүүргээ.

И. Артюнин.

МАЙН НЭГЭН—АЖАЛШАДАЙ УЛАСХООРОНДЫН ҺАНАЛ НЭГЭДЭЛГЫН ҮДЭР

Бүхэдэлхэйн ажалшадай заншал болоһон дайшалхы һайндэр—Майн Нэгэнэй Үдэрые олон зуугаад миллион хүн тэмдэглэжэ байна. Коммунизм байгуулагша советскэ хүнүүд, шэнэ ажабайдал зохёон бүтээгшэ арадай-демократическа оронуудай ажалшад, сүлөөдэ дуратай Корейн эрэшүүл ба эхэнэрнүүд, капиталистическэ гүрэнүүдэй эрэгтэй, эмэгтэй олон миллион хүдэлмэришэд, колонинуудай ба бэеэ даагаагүй оронуудай ажалшад эб найрамдалай, демократиин тоо томшоггүй олон хүнтэй бүхы арадуудай арми һаруул һайхан ерээдүйн түлөө тэмсэлэй агуу ехэ тугые энэ үдэр улам дээшэнь үргэнэ.

Майн Нэгэнэй үдэр хадаа ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр мүн. Социализмын болон демократиин лагериин илагдашагүй хүсэ ба нэгэдэл, арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлые толгойлон ябажа байгаа хүдэлмэришэн ангиин, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүсэ ба нэгэдэл энэ үдэр илангаяа тодорхойгоор харагдана.

800 миллион гаран хүн—хүн түрэлтэнэй гурбанай нэгэ хубинь капитализмын гэнжэһээ хэтэ мүнхэдөө сүлөөлэгдөө. Сүлөөтэ арадуудай асари ехэ илалтые харуулагша эб найрамдалай, социализмын, демократиин хүсэн түгэлдэр лагерь Пекин ба Кантонһоо, Прага ба Будапешт хүрэтэр харагдана. Хүнүүдые алибаа дарлалтаһаа сүлөөлһэн общественнэ шэнэ байгуулалта, ажалшадай сүлөөтэ ба баяр жаргалта ажабайдал хангаһан байгуулалта арадай-демократическа гүрэнүүдтэ эсэслэн тогтоогдоо.

Советскэ Союзай ахадүүгэй һайн һанаата туһаламжада түшэглэн, арадай-демократическа оронуудай ажалшад өөһэдынгөө олон зуун жэлэй экономическа гээгдэнги байдалые түргэнөөр усадхажа байна. Агуу ехэ Хитад орон шэнэ ажабайдалые байгуулгын үргэн замда ороо. Майн Нэгэнэй үдэр Советскэ Союзай арадууд болбол арадай-демократическа хүсэн түгэлдэр гүрэниие байгуулгада шэнэ амжалтануудые туйлаһан агуу ехэ хитад арадта ахадүүгэй амаршалга хүргэнэ. Дальна Востогто ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, аюулгүй байдалай бата бэхи түшэг тулгуури — Хитадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай агуу ехэ хани барисаанай ургахын, батажахын, һалбаран хүгжэхын тула советскэ хүнүүд бүхы юумэ хэнэ.

Польша, Чехословаки Европын промышленна түрүү оронууд болонхой. Венгри, Румыни, Болгари, Албани ажахы болон культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Германска Демократическа Республикын ажалшад шэнэ ажабайдалай үндэһэ һууринуудые амжалтатайгаар табижа байна.

Коммунизмын байгуулагдажа байгаа орон—манай агуу ехэ Эхэ орон эб найрамдалай, демократиин хүсэн түгэлдэр лагериие толгойлон ябана. Бүхы дэлхэйн ажалшад дэлхэйн хүдэлмэришэнэй ба революционно хүдэлөөнэй түрүүшын «Ударна бригада»—Советскэ Союзда хэлбэришэгүй халуунаар инаглан дурладаг юм. Бүгэдые илагша Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай һургаалаар зэбсэглэгдэһэн Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, Соведүүдэй орон агуу ехэ социалистическэ гүрэн болоо. Прогрессивнэ хүн түрэлтэн һаруул һайхан ерээдүйн замые ажалша хүнүүдтэ зааһан одон, маяк мүн гэжэ манай Эхэ орониие харадаг байна.

Үнэн юумэ мэдэжэ абахадань ажалшадта һаад хэхые капиталистическэ реакциин ба тэрэнэй газетнэ зарсанарай али болохоор оролдожо байбашье, баримтанууд хайра гамгүй байна. Капитализмһаа социализмын арсалтагүй булюу лаһан байһые ямаршье худал зүйлөөр нюун далдалжа болохогүй юм. Империализмын лагерьта буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэ ямар юумэдэ хүргэдэг байһые капиталистическэ, колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудай ажалшад өөһэдынгөө бэеэр үзэжэ этигэнэ. Шэнэ дайнда бэлэдхэлэй политика тэдэниие шэнэ гарза хохидолдо оруулна, дарлан мүлжэлгые, национальна боголшолгые үзэгдөө дуулдаагүй ехээр шангадхана, арад олониитын материальна байдалые үдэрһөө үдэртэ муудуулна гэжэ тэдэнэр мэдэнэ. Тиихэ зуура, эб найрамдалай политика эрид шууд бэелүүлдэг социализмын лагерьта үйлэдбэрилгын хүсэнүүд саг үргэлжэ хүгжэнэ, арадуудай ажана байдал болон культура дээшэлнэ.

Партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжуулагдаһан советскэ хүнүүд табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалай гайхамшагта амжалтануудые туйлажа, Майн Нэгэнэй үдэрые угтана. Советскэ гүрэнэй үйлэдбэрилгын хүсэнүүд үдэр бүри ургана, тэрэнэй хүсэ шадал бэхижэнэ, советскэ арадай ажабайдал һайжарна.

Түүхэдэ жэшээлэшэгүй ехэ зохёон бүтээхэ амгалан хүдэлмэри манай социалистическэ Эхэ ороной үргэн ехэ газар дээрэ орьёлон бусална. Коммунистическэ партиин харааалһан түсэбүүдэй ёһоор советскэ хүнүүд коммунизмын агуу һайхан байшан барижа байна. Амгалан промышленностиин предприятинууд хаа хаанагүй бодхоогдоно, гидростанцинууд, һургуулинууд, больницанууд баригдана. Манай орон жэл бүри бэхижэжэ, гоё һайхан боложо байна, тэрэнэй шэнжэ түхэлынь улам хубилна, советскэ хүнүүдэй ажабайдал сэсэглэн һалбарна.

Арадай интересүүдтэ алба хэхэ, арадай ажабайдал ба хүгжэлтэ тухай анхарал оролдолго гаргаха ябадал Коммунистическэ партиин, Советскэ Союзай правительствын дээдэ хуули ёһон мүн. Коммунистическэ парти бүхы ажалшадта баяр жаргалта ажабайдал хангаха гэһэн агуу ехэ зорилгодо өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгые хандуулна.

Бүхы хүн зоной материальна ажана байдалые саг үргэлжэ һайжаруулга, бүхы общественн хододоо ургажа байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангалга хадаа Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын онсо анхарал оролдолгонь хододоо болоно гэжэ манай ороной ажалшад һайнаар мэдэнэ. Дайнай һүүлээр элеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдые манай орон дотор һаяхан зургаадахяа химдаруулга энээнэй шэнэ гэршэ болоно.

Коммунистическэ парти пролетарска интернационализмын тугые үндэр дээрэ үргэн ябана, советскэ арадуудай ахадүүгэй эбдэршэгүй хани барисаанай сурталаар советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлнэ. Коммунистическэ парти болбол советскэ арадуудай зол жаргалай ба һалбаран хүгжэлтын үндэһэ һуури—манай олонациональна гүрэниие бэхижүүлхэ ябадалда бүхы хүсэеэ зорюулна.

Советскэ гүрэнэй гадаадын политика арадай ажана байдал ба зол жаргал тухай анхарал оролдолгоор үндэһэлэгдэнэ. Эб найрамдалые сахилгын ба батадхалгын эбдэршэгүй политика, шэнэ дай бэлэдхэлдэ ба тухиралгада эсэргүү тэмсэл, бүхы оронуудтай харилсаа хүгжөөхэ ба уласхоорондын хани харилсаатай байха талаар советскэ гүрэнэй хэлбэришэгүйгөөр, эрид шууд ябуулдаг политика бүхы арадуудай шухала интересүүдтэ харюусана. Арадуудай шуһа адхаруулжа, зобоожо, үзэгдөө дуулдаагүй ехэ олзо олодог, баяжахын хойноһоо шунахайран хэтэрдэг миллиардернүүд ба миллионернүүд лэ дай хэхые эрмэлзэнэ.

Хамаата оронуудай хоорондоо хэлсээ хэһэнэй үндэһөөр амгалан ёһоор шиидхэгдэжэ болохогүй арсалдаата гү, али шиидхэгдээгүй асуудал мүнөө байхагүй гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Шэнээр шуһа адхаралга тохёолдуулхагүй гэһэн арадуудай арюун нангин хүсэлые хүтэлбэри болгон, манай парти ба правительство бүхы арадуудай хоорондын эб найрамдалай политикые бата шангаар, эрид шууд ябуулна.

Советскэ Союзай ба арадай-демократическа гүрэнүүдэй эрид шууд ябуулдаг эб найрамдалай политикын ашаар, мүнөө үеын эгээн шухала проблемэ болохо корейскэ асуудалые зүбөөр шиидхэхэ хэрэгтэ түрүүшын алхамууд һүүлэй үедэ хэгдээ гэжэ бүхы оронуудай олон миллион хүнүүд гүн гүнзэгы ханалтайгаар тэмдэглэнэ. Корейдэ шуһа адхаралгые зогсоохын түлөө, Дальна Востогто ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые батадхахын түлөө СССР-эй, Хитадай Арадай Республикын, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ямар ехэ бата зоригтойгоор, эрид шангаар тэмсэжэ байһые бүхы дэлхэй харана.

Арадуудай хоорондын эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө Советскэ Союзай, арадай-демократическа гүрэнүүдэй эсэшэ сусашагүй тэмсэл хадаа эб найрамдалай, национальна бэеэ дааһан байдалай ба национальна суверенитедэй хэрэгые эрэлхэгээр хамгаалжа байгаа бүхы оронуудтахи олон миллион жиирэй хүнүүдтэ шэнэ хүсэ түрүүлнэ.

Эб найрамдалай ба демократиин лагерь мүнөөнэйхидэл адли иимэ агуу ехэ ба бата жагсаалтай хэзээдэшье байгаагүй. Шэнэ дайнай аюул болюулхын түлөө, арадуудай эрхэ сүлөө ба суверенитедэй түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ гэһэн һайн һайхан идей арад олониитын дунда улам үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Дайнуудые империалистнуудай бэлэдхэдэг нюусые олон миллион жиирэй хүнүүд улам улам ехээр ойлгон мэдэржэ байна.

Арад олониитын демократическа эрмэлзэлгэ хэлбэришэгүйгөөр ургажа байна. Эб найрамдалые хамгаалга хадаа империалистическэ реакциин добтолгоһоо экономическа ба политическэ шухала эрхэнүүдые хамгаалгатай таһаршагүй холбоотой юм гэжэ капиталистическэ, колониальна, бэеэ даагаагүй оронуудай ажалшад өөһэдынгөө бэеэр үзэнэ. Капиталай эзэрхэдэг газарта полицейскэ террор хэгдэнэ. Гадаадын империалистическэ булимтарагшад буржуазно-демократическа «сүлөөнүүдэй» һүүлшын үлэгдэлнүүдые усадхана, арадуудай суверенна эрхэнүүд хайра гамгүйгөөр дарагдана гэжэ ажалшад харана.

Событинуудай бүхы ябаса хадаа эб найрамдал сахилгын, өөһэдынгөө политическэ ба экономическа эрхэнүүдые хамгаалгын хэрэгые өөһэдынгөө гарта абаха ёһотой гэжэ арад олониитэдэ ойлгуулна. Хүдэлмэришэн ангиие хубаан һалгаадаг, фашизмын ба дайнай зам сэбэрлэдэг империализмын баруунай-социалистическэ ба тито-фашистска хүлһэншэдтэ—ажалшадай бузар дайсадта эсэргүү эрид шанга, үдэр бүриин тэмсэлэй ябуулагдаһан, мүн хүдэлмэришэн ангиин зэргэнүүдэй нэгэдэлэй улам бэхижүүлэгдэһэн ушарта лэ реакциин һанаашалганuудые таһалдуулжа болохо юм гэжэ эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд ба таряашад этигэнэ.

Энэ жэлэй Майн Нэгэнэй һайндэрые бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн анги ба ажалшад өөһэдынгөө зэргэнүүдэй нэгэдэлые саашадань батадхаха ба ленинско-сталинска интернационализмые улам ехээр батадхаха туг доро үнгэргэжэ байна. Хархис буржуазин ба тэрэнэй агентурын шангаар эсэргүүсэжэ байбашье, демократическа хүдэлөөнэй эмхи, эдэбхинь национальна, мүн уласхоорондын хэмжээн дээрэ хэлбэришэгүйгөөр ургана.

Уласхоорондын демократическа организацинууд — профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци, эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федераци, демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федераци өөһэдынгөө зэргэнүүдтэ олон зуун миллион ажалшадые нэгэдүүлнэ. Эдэ нэгэдэлнүүд ажалшадай эрхэ ба интересүүдые эрид шууд хамгаална.

Ажалшадые дарлаха ябадалые эсэстэнь хүрэтэр шангадхагша капиталистическэ монополинуудай добтолгодо хүдэлмэришэн анги шалгарһан аргаар — забастовкын тэмсэлээр харюусана. Капиталистическэ бүхы оронуудта ехэ стачканууд боложо байна. Эрэгтэй, эмэгтэй олон арбаад миллион хүнүүдэй хабаадалгатай олон мянгаад забастовконууд үнгэрһэн жэлдэ США, Итали, Франци, Япони, Англи ба капиталистическэ бусад оронуудта болобо.

Францида, Италида ба капиталистическэ бусад оронуудтахи хархис хүсэнүүдэй фашистска аашануудта эсэргүү хүсэтэ хүдэлөөнэй ургалта хадаа өөрынгөө эрхэнүүдые хамгаалха талаар арад ниитын эдэбхиин ургаһанай гэршэ болоно. Һунгуулиин мэхэ гохын хуулиие парламентын хархис олонхидой абалгада харюу болгон Италиин жиирэй хүнүүд бүгэдэниитын забастовконуудые хэбэ.

Зүүн зүгэй оронуудта арадай-сүлөөрэлгын, демократическа хүдэлөөнэй асари ехээр дэлгэрэлгэ өөһэдынгөө шухала эрхэнүүдэй түлөө ажалшадай тэмсэлэй мүнөө үеын шатые харуулна. Хитадай арадай революциин түүхэтэ илалта, корейскэ патриодуудай эрэлхэг тэмсэл хадаа колонинуудай ба бэеэ даагаагүй оронуудай сүлөөрэлгын тэмсэлые шэнэ, улам үндэр шатада үргэбэ. Демократическа партинууд, профсоюзна организацинууд хаа хаанагүй бэхижэнэ, национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ коммунистическэ партинуудай авангардна үүргэ дээшэлнэ. Индидэ сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй ургалта, мүн империалистнуудаар боголшологдоһон Африкын нютагай хүн зоной, дунда ба Дүтын Востогой ажалшадай нюргаяа тэниилгэһэн баримта энэ тэмсэлэй ябасада ехэ удхашанартай байна.

Социализмын, демократиин, эб найрамдалай лагерь хүсэн түгэлдэр, эбдэршэгүй юм. Энэ лагериин нэгэдэл ба хүсэ шадал үдэр бүри бэхижэнэ.

Өөрынгөө һаруул һайхан ерээдүй тээшэ арадуудай бата хүдэлөөе зогсоожо шадаха хүсэнүүд дэлхэй дээрэ байхагүй гэжэ энэ жэлэй Майн Нэгэнэй һайндэр үшөө дахин харуулха байна.

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй хани барисаанай үдэр—Майн 1 мандаха болтогой!

Ленин — Сталинай туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр —коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа дабшая!

В. КОРИОНОВ.

Уласхоорондын һайндэр — Майн 1-нэй урда тээхи үдэрнүүдтэ колхозниигууд ба механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, республикын колхозуудай полинууд дээрэ эртын тарилга эршэмтэйгээр ябажа байна. Һүүлэй үедэ урин дулаан үдэрнүүд боложо, зарим түрүү колхозууд ороoһото культурануудай эртын тарилгые агротехническэ эрхим болзорто һайн шанартайгаар хэжэ дүүргэбэ.

Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ороoһото культурануудай эртын тарилгые апрелиин 28-да дүүргэбэ. Тарилга гол түлэб хэрээһэлүүлэн хэгдээ. Энэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг Иволгын МТС-эй № 3 тракторна бригадын механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ шэн зоригтойгоор ажаллаа. Нёдондо тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 150 процент дүүргэһэн тракторист Даба Лубсанович Гомбожапов мүнөө тарилгын үедэ үдэрэйнгөө даалгабариие 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Энэ жэлдэ нүхэр Гомбожапов республикымнаа 30 жэлэй алдарта ойн баяраар хүндэлэлдэ мүрысөөндэ орожо, «С—80» трактораараа 3000 гектар газар элдүүрилхэ уялга абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Гомбожаповай хүтэлбэрилдэг тракторна сеялкын агрегат Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ эртын тарилга хэжэ ябана. Хүрсэ соо — нүхэр Д. Л. Гомбожапов.

А. Мантаевай фото.

Колхозно полинуудһаа мэдээсэлнүүд

БИЧУРА. (**Манай корреспондентһээ телефоноор абтаба**). Окино-Ключевскойн МТС-эй харьяата колхозуудта хабарай полевой хүдэлмэринүүд үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна. Логовскиин, Молотовой, Сталинай (Маргентуй) нэрэмжэтэ колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг тракторна бригаданууд тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэ хамагһаа түрүүн эхилээд, энэ хүдэлмэри богонихон болзор соо дүүргэһэн байгаа.

Эдэ колхозуудта мүнөө ороoһото культуранuудай тарилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна.

Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз апрелиин 28-най мэдээгээр 989 гектар эртын тарилга хэһэн байна, тэрэ тоодо 303 гектарынь хэрээһэлүүлэн тариһан байна. Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг А. Арсентьевэй хүтэлбэрилдэг № 1 тракторна бригадын механизаторнууд 498 гектар таряа тарижа, эртын тарилгын түсэбые 70 процент дүүргэбэ. Энэ бригадын трактористнууд Г. Бутаков, В. Сизых гэгшэд АТЗ—НАТИ трактораар үдэр бүри 48 гектар тарина, нормонь 33 гектар юм.

Мүн Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг № 14 тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Мельников) эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус бригадын механизаторнууд халаан соотоо 43—50 гектар тарина.

* * *

ТАРБАГАТАЙ. (**Телефоноор абтаба**). Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Тарбагатайн МТС-эй механизаторнууд Майн—1-нэй һайндэрые ажалай амжалтаар угтаба. Энэ колхозой таряанажалай № 3 ба № 5 бригадануудай барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, эдэнэр эртын ороoһото культурануудай тарилга гол түлэб дүүргэбэ. Эндэхи механизаторнууд болон колхозниигууд агрономическа наукын түрүү туйлалта — хэрээһэлүүлэн, нарин рядтайгаар тариха аргые үргэнөөр хэрэглээ. Механизаторнууд Назар Соколов ба Евстафий Мясников гэгшэд тарилгын хүдэлмэридэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Эдэнэр халаанайнгаа нормо 135—160 процент дүүргэнэ.

М. Воробьев.

Механизаторнуудай мүрысөөн

Гашейн МТС-эй механизаторнуудай дунда республикын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан Ефим Оленниковэй бригада тракторна бригадануудай дунда түрүүлжэ ябана. Республикын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ трактористнууд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. ДТ—54 гэжэ тракторта хүдэлмэрилдэг трактористнууд Сергей Оленников, Константин Максимов гэгшэд жэл соо 1600 гектар газар элдүүрилхэ, 30 жэлэй ой болотор 560 гектар элдүүрилхэ уялга абаа. Эдэнэр энэ уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, тарилгада, газар хахалалгада хүдэлмэрилхэ зуураа халаанайнгаа нормо ходоодо үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр халаан соогоо 100 гектар тарина. Мүн тракторист Филипп Овчинников нормоо 126—160 процент дүүргэнэ.

Нүхэр Оленниковэй бригада апрелиин 25-най мэдээгээр тарилгынгаа түсэб 40 процент дүүргээ. Энэ бригадынхид мүн эртын пар хахалжа эхилээ.

М. Никольский.

Колхозой хабар

Дошхон солгёон урасхаалтай дуулим Хёлго голой урда, хойто бэеэр нэмжыһэн үндэр уулануудай оройгоор дулаанай манан уняар татан, номин хүхэ огторгойе хаяална. Наранай халуун элшэ Наринай үргэн тала дээгүүр наадажа, газарай садхалан шиигтэй хүрьһэ дулаасуулан, зэрилгээ татуулна.

Нарин гэжэ голой бомдо налагай һайхан, үлзы эльдин газарта Елань гэжэ тосхон оршоно. Тэрэ тосхоной эсэгэ үбгэ—ажалша таряаша арад зон хэтынгээ нэрые өөрынгөө үедэ—нугаршагүй хатуу баатар ябаһан хүбүүндэ дамжуулха гэһэн захяа юрөөһэн байгаа гэжэ домог түүхэдэ тэмдэглэхээр.

Эртэ урда сагһаа хойшо эреэн могойдо оройгдожо байһан бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы тубиие мулталагша социалистическэ революциин сог залиие бадаруулалсаһан сусаршагүй хүбүүнэй түрэһэн нютаг—тэрэ тосхон бололсоо. Советскэ засагай түлөө тэмсэлэй жэлнүүдтэ революционно үзэлөөр хуяглаһан красногвардеец Андрей Васильевич Логовский энэ тосхоной түрүү хүнүүдые толгойлон сагаантан бандидуудтай, мүн нютагайнгаа нюдарган баяшуултай шанга тэмсэл ябуулһан байна. Логовский 1918 ондо харшан дайсадай хара һабарта баригдажа, ами наһаяа алдахынгаа урда тээ иигэжэ хэлэһэн байгаа:

—Таанад, хэрбээ намайе алаа һаа, миниин хойноһоо үхэлсэхэт. Дүшэ—дүшэн хуурсагаар дүшэ дахин хүдөөлүүлхэт...

Тиигэжэ тэдэниие занаад, нүхэр Логовский мүнөөнэй золто һайхан байдаяые нютагайнгаа ахадүүнэртэ юрөөһэн байна.

Елань тосхоной ажалшад өөрынгөө эрхим хүбүүнэй алдар нэрые алдуулаагүй: колхоздоо тэрэ геройн хүндэтэ нэрэ зүүлгэжэ, алдар солыень мүнхэжүүлээ.

Мүнөө Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз Бичурынгаа аймагай түрүү артельнүүдэй нэгэн болонхой. Энэ артелиин ниитын ажахынь бэхижээ, хүгжөө. Колхозниигуудынь культурна, шанга шадалтай хүхюун сэнгэлигээр ажаһууна.

Мүнөө жэлдэ алтан хабар урин дулаанаар, арбай таряа ехээр үгэхэ найдуулгатайгаар колхоздо айлшалба. Энэ колхозой таряалангай үргэн ехэ талмай дээрэ хабарай полевой хүдэлмэри хурдан темптэйгээр ябажа байна. Эндэ гүрэнэй машинно-тракторна станциин механизаторнууд колхозой таряанажалай бригаданудай хүдэлмэрилэгшэдтэ нигта холбоотойгоор ажаллажа, табадахи табанжэлэй гурбадахи хабарые үнгэргэжэ байна.

Хүсэтэ трактор еланайхидай пол дээгүүр үдэр һүниие илгаагүй хү хинэн, тоһолиг үнгэтэй торгон хүрьһэндэнь шаргал шара шэниисэ ту гуулна.

— Ай даа, пар гээшэмнай па байна даа. Иимэ зөөхэй шэнги үд хэн, зөөлэхэн шоройдо эдеэ һайнта иимэ таряан ургаагүйдөө яаха б лэй. Гансахан тариһан таряагаа һа наар харууһалха, хэһэн хүдэлм риингөө үрэ дүн хараха хэрэг үл Мүнөө газар шиигтэй, урин дула зохид лэ хабар боложо байна гээш ха—гээд, таряанажалай бригад бригадир Александр Арсентьеви өөрынгөө поли дээрэ хүдэлмэрилж байһан тракторна бригадын бригадир Георгий Арсентьевичтэ хандана.

—Нёдондо жэлдэ шадалаараа оролдожо, шангаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар яһала һайн пар бэлдэ дээ гээшэ һэн. Энэ жэлдэ таря ургуулха найдабари дүүрэн бии — гээд, нүгөөдэнь харюусана.

Логовскиин нэрэмжэтэ колхозо гэшүүд байгша ондо нёдондонойх һоо үшөө ехэ ургаса — ороoһото культурануудай га бүриһөө дунд зэргээр 20 центнер ургаса хуряах гэһэн социалистическэ уялга аба хай.

«Хэһэнээ хараха, ургуулһана хазаха» гэжэ арадай аман үгэ би Тракторна ба таряанажалай бригаданудай эбтэй эмхитэй ажал ер хэ намар өөрынгөө аша үрые х руулхань лабтай. Ороoһо таряана үндэр баян ургаса колхозой ниит ажахые бэхижүүлхэ, колхозниигу дай культурна болон материальн ажана тэниглэн байдалые ула һайжаруулха байна.

Колхозой малшад малай үбэ жэлгые амжалтатайгаар үнгэргэж үнэр олон түл абаа. Мүнөө ма һүрэгынь хэнзэ ногоотой хээрэ т лые бурхөөн хушуурна. Тэдэнэр м нөө Майн Нэгэнэй һайндэрэй хү дэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическ мүрысөөнэй дүнгүүдые гарга Мүрысөөнэйнгөө дүнгүүдээр һүнэ товарна фермын хүдэлмэрилэгш илаһан байна Хоёрдохи һуури гахайн-товарна фермынхид эзэлб

Энэ колхозой гэшүүд уласхооро дын һайндэр — Майн 1-ниие бү советскэ арадтаяа хамта, амгала ажалда дуратай бүхы прогресси хүн түрэлтэнтэй хамта угтажа ба на.

Н. Цыбенов.

Эртын тарилга дүүргэбэ

ИВОЛГА. (**Телефоноор абтаба**). Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд Майн 1-нэй һайндэрые, республикынгаа 30 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахын тулада социалистическэ мүрысөөндэ орохо зуураа, хабарай полевой хүдэлмэринүүдые тон богонихон болзор соо агротехническэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ уялга абаһан байгаа.

Абаһан уялгаяа бэелүүлэн, энэ колхозой гэшүүд Иволгын МТС-эй механизаторнуудтай хамта полевой хүдэлмэриин түрүүшын үдэрһөө эршэмтэйгээр ажаллажа, ороoһото культурануудые агротехническэ эрхим болзорто тарихын түлөө тэмсэнэ. Апрелиин 28-да аймаг соогоо эгээн түрүүлэн энэ колхоз эртын ороoһото культурануудай тарилга дүүргэбэ. Тарилгынгаа хахад хубиие хэрээһэлүүлэн ба нарин рядтайгаар тариба. Хабарай полево хүдэлмэридэ олон колхозниигууд б лон механизаторнууд һайнаар х дэлмэрилөө. Жэшээнь, трактори нуул Даба Гомбожапов, Хандаж Бадмацыренов гэгшэд «С-80» гэ тракторта 4 сеялкэ шагтагалаа хүдэлмэрилхэ зуураа, халаан со гоо 80—90 га тарина. Мүн тракт рист Цырен-Базар Дабаев хала найнгаа даалгабариие саг үргэлж үлүүлэн дүүргэнэ. Колхозниигу Дамбаев, Доржиев, Бадмацырено гэгшэд үрһэнэй таряа таһалгар гүйгөөр зөөжэ, үдэр бүриингөө нор мо 140—150 процент дүүргэнэ.

Мүнөө энэ колхоз ороoһото куль туранuудай тарилга үргэлжэлүү һээр. «Улаан Оронго», «8-ое Марта «Коммунизм», Коминтерн боло бусад колхозууд эртын тарилг Майн 1-дэ дүүргэхэ юм.

П. Разуваев.

...хадуугэй хани барисаан

...рэй арадуудай эбдэршэгүй ...арисаан, советскэ хүнүүдэй ...о-политическэ нэгэдэл, ...шагүй советскэ патриотизм ...изм байгуулхын түлөө тэм...оригжуулха бата найдалта ...болонхой.

...скэ Союзай арадуудай жар...үлэ дотор багтан жаргаһан ...онгол арад, Коммунистичес...тиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри ...таар жагсажа, гушан жэлэй ...дотор гайхамшаг амжалта... туйлан һалбараа. Сталин...банжэлнүүдэй үедэ манай ...ика дотор тогтоогдоһон про...ность ба транспортнууд ...дэрһөө үдэр бүри ажалай ...нууд туйлагдана.

...э болгон Улан-Удын түмэр ...станциин паровозно депо ...рээ. Тэндэ үдэр һүни илгаа... үргэлжэ хүсэтэ локомоти...лэн байдаг. Ээлжээгээ хү...Е-А 2453 номертой паровозой ...залуушаг машинист дүтэл...болбол паровозно маши...орис Надмитов гээшэ. Тэрэ...ровозоо тойрожо эзэн янзаар ...алан байха үедэ, үбгэн ...ист Василий Тихонович На...ажуудань ерэнэ.

...ровозыши би шалгаа һэм, ...архангүй мордоходошни бо...Составшни хүндэшэг байха ...мэдээрэй. Хэрэгтэй болоо ...өөрэнүүд дороо...

...айн даа, Тихонович!.. Түрүү... ябахаяа байһан бэшэ ха ...и даа...

...зүб. Борис Надмитов товар...авые түрүүшынхеэ хүтэл...ийһан бэшэ. Теэд, хэды тии...шье, Василий Тихонович ха...уу нүхэртөө эсэгэ мэтэ ходо...аашархажа, рейсдэ мордохо ...зүбшөөл һанамжануудые ...захин үдэшэдэг.

...нэй орден яларуулһан үбгэн ...ист Налётов, Сэлэндүмын ...хүбүүн — залуу машинист ...ов хоёрой хоорондын ха...ни барисаан тухай паровоз...огойхид бултадаа мэдэдэг. ...Тихонович Налётов болбол ...өө напарник залуу машинис...алда анхаралтай хандажа, ...газартань хамһалсажа, ша...газартань урмашуулан маг...рёо техникэ шудалха хэрэг...алдаг байһан юм.

...Надмитов түрүү һайн ма...болобошье, өөрынгөө эрхим ...ни нүхэд ба һургагшад На...Мягких, Белоглазов гэгшэ...хододоо зүбшэжэ, ядаһан ...заалгажа энэ тэды боло...тэдэнэрээ халуунаар дурда...хүргэн ябадаг.

...итов болбол арбан долоон ...даа паровозно деподо ерээ ...ха түрүүн слесариин һураг...энэй удаа слесарь боложо ...рилһэн байгаа. Хэды һай...үдэлмэрилжэ байбашье, тэ...үрхэ сэдьхэлые хүсэтэ паро...бэ. Надмитов эрхэбэшэ ма... болохо гэжэ шиидэбэ. ...эгүй Надмитовые коче...гожо паровоздо оруул... Надмитов хэдэн һарын ...дотор кочегараар хүдэлмэ...й һүүлдэ машинистын туһа...болоо һэн. Эрэ хүн зори...эхэнэр хүн эсхэһэндээ гэ... Надмитов машинистын кур...ража, 1950 ондо машинист ..., паровозой зүүн талаһаа ...талынь һуури эзэлбэ. Тэрэ ...даа залуу хүбүүнэй наһанда эгээн золто үдэрынь болоо һэн.

Иван Васильевич Мягкий гэдэг хуушан машинист тэрэниие анха түрүүн хүтэлбэрилэн һургажа замдань оруулаа:

—Транспорт дээрээ хайша хэрэг хүдэлмэрилжэ болохогүй, алдуу бүхэн аюултай, гэмшэлтэй байдаг, — гэжэ тэрэнэй хэлэдэгые Надмитов хододоо һанадаг.

И. В. Мягкий хадаа Надмитовые бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр хандаха, саг болзор сэгнэхэ ба машинадаа дуратай һайнаар хандахые һургаа.

—Би мүнөөдэр өөлжээтэ рейсһээ бусааб. Мысовая станци хүрэтэр модо ашаатай состав хүтэлөө һэм. Тэрэ хадаа Дунда Азиин сталинска шэнэ барилгануудта—главна Туркменскэ каналай барилгада зорюулагдаһан манай республикын ой модоной ажалшадай бэлэг юм. Гэдэргээ бусалтынгаа замда дабхарлаһан бүри хүндэ состав асарааб. Тэрэ состав болбол манай республикын колхозуудта зорюулагдаһан тракторнууд ба хүдөө ажахын машина зэмсэгүүд, промышленность ба транспортда хэрэглэгдэхэ моторнууд ба станогууд байгаа. Москва, Ленинград, Свердловск, Сталинград, Ташкент, Красноярск гэхэ мэтэ городуудһаа манай республикада ахадуу арадай эльгээһэн бэлэгүүд бэлэй.

Эбдэршэгүй бэхи ахадуугэй хани барисаан советскэ хүнүүдые улам бүри хүсэтэй болгожо, тэдэнэрые духовноор баяжуулан, ажалай амжалтада хүтэлхэһөө гадна, арадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ гайхалтай һургуули болонхой.

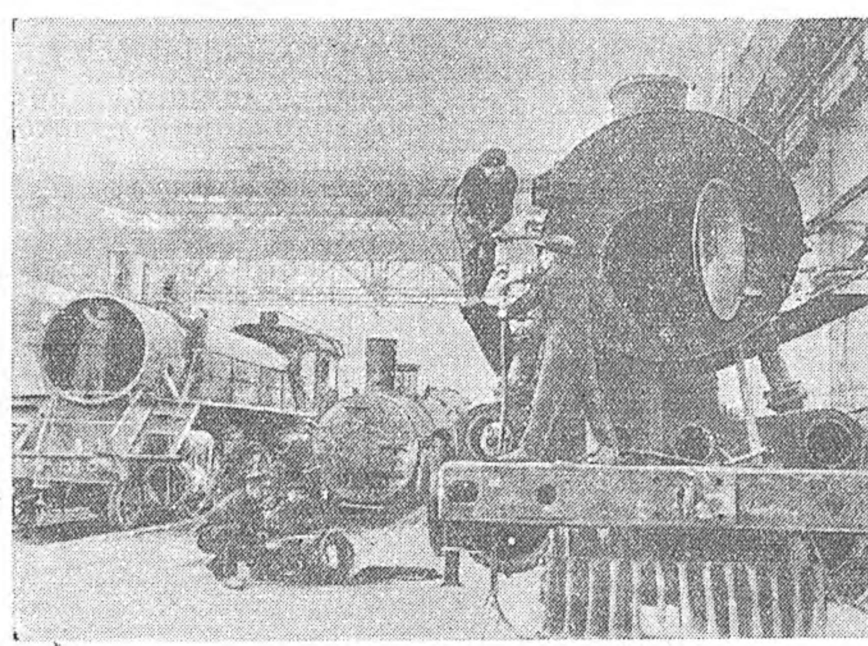
—Би машинист болоходоо минии ород нүхэдэй аша туһаар болооб,— гэжэ Надмитов үгэеэ үргэлжэлнэ,— минии түрүүшын һургагша В. Я. Белоглазов һэн. Тэрэ намайе һургажа слесарь болгохоһоо гадна, машинист болохо гэһэн зорилгыемни дэмжэжэ туһалаа юм. Паровозой орёо нарин техникэ шудалхадамни В. Т. Налётов, И. В. Мягкий ба И. Н. Кочуров гэгшэд намайе һургажа, сэгнэшэгүй ехээр туһалаа һэн. Минии һургагшад ба хани нүхэдэй туһаламжа, агууехэ ород арадай манай бурят-монгол арадта туһалдаг гайхамшаг ехэ туһаламжын нэгэн гэжэ мэдэдэгби. Манай дарлагдан хосорһон бурят-монгол арадые национальна хүгжэлтэдэ хэн асарааб? Агууехэ Коммунистическэ парти ба манай түрэл аха болохо ород арад ха юм.

Олон наһанууд болохо бага дүүнэртээ халуунаар хандажа тэдхэн туһалдаг ушар агууехэ ород арадай гүнзэгы дэлюун зүрхэ сэдьхэлһээ бшуу. Энэ туһаламжа тэдхэмжые бидэнэр депогой хүдэлмэришэд бурят, татар, украинец, белорусс илгаагүй, үдэрһөө үдэртэ бэе дээрээ үзэдэгбди.

Советскэ арадуудай эбдэршэгүй халуун хани барисаан хадаа коммунизм байгуулалтын тэмсэлдэ эрид жагсаһан гайхамшаг хүсэн мүн. Манай Эхэ ороной олонациональна арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанда, тэдэнэрэй морально-политическэ нэгэдэлдэ манай орондо добтолһон хамаг дайсад хүзүү һээрээ булгараа юм.

Паровозно депогой бэлэдхэлэй цехтэ хэдэн олон хүдэлмэришэд ажаллажа, харюусалгата даалгабари дүүргэнэ.

НАМЖИЛ БАЛДАНО.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой паровоз хабсаруулгын цех соо паровозуудые заһабарилжа байна.

М. Минеевэй фото.

Мүрысөөндэ түрүүлэгшэд

Зүүн-Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделениин Улан-Удын узелай предприятинуудай коллективүүд Майн урда тээхи мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, горьтой амжалтатайгаар һайндэрые угтажа байна. Паровозно депогой пассажирска болон хүндэ ашаанай машинистнуудай дунда табанзуутан олон болоо. Машинистнууд Шарков, Щербин болон бусад нормоһоо үлүү ашаа тээһэн поезднуудые жолоодохо зуураа, сүүдхэ бүри 500—600 үлүүтэй километртэ паровозуудаа ябуулна.

КПСС-эй гэшүүн Слаутын толгойлдог вагонно депогойхид апрель һарынгаа түсэбһөө гадуур 28 вагон эрхим шанартайгаар заһабарилаа. Мүн арбан гурбадахи дистанциинхид ажалай горьтойхон бэлэгтэйгээр һайндэрлэжэ байна.

В. Анисов, узелай парткомой секретариин орлогшо.

Дамба ЖАЛСАРАЕВ

Эб найрамдалай һайндэр тухай үгэ

Энэ үдэрэй
  гайхамшаг алдар солыень
Календарь литэдэ
  оруулаадүйень мэдэнэб.
Зүгөөр,
  дэлхэйн
    эгээн ехэ һайндэрынь
Энэ болохол
  гэжэ батаар этигэнэб.
Алтан наранай
  үглөө бүри гарадагтал,
Арюун хабарай
  жэл бүхэндэ ерэдэгтэл, —
Дайнай түймэр
  мүнөөхэн тэрэ сарахал,
Далита дуугаар
  газар дүүрэн тарахал.
Хамаг дэлхэйн
  захаһаа заха хүрэтэр
Хүн түрэлтэнэй
  баярай долгин эбхэрхэл.
Орон ороноо
  амаршалхал энэ үдэр,
Олон арадууд
  зүрхэнэй хөөрэлдөө хэхэл.
Хаанашье тэнгэри
  сэнхир торгоёо дэлгэхэ,—
Хара дариин,
  газай үнэр үгы бшуу.
Газар дайда
  жэмэслиг садаар сэсэглэхэ,—
Хүнэй шуһан,
  танкын мүрнүүд үгы бшуу.
Шэрүүн тэмсэһэн
  Корейн нютагай үнэһэн дээр
Шэнэ городой
  шулуун һуури табигдаха.
Унаһан тэмсэлшэдэй
  шуһанда дурасхаал шэнгеэр,
Улаан сэсэгүүд
  байлдаанай газарта һалбарха.
Эрэлхэг Вьетнамай
  олон шархань эдэгэжэ,
Эндэ үхибүүд наадаха,
  Артектэ шэнгеэр.
Амгалан байдал
  Малайн арадта ерэжэ,
Алтан тариан долгилхо,
  Кубанида шэнгеэр.
Концлагерьнууд,
  сэрэгэй база, блогууд
Газар дээрэ бэшэ—
    түүхэ дотор үлэхэл.
Хоёр түрмэһөө
  сүлөөлэгдэһэн патриодууд—
Хоёр инагууд
  хурим түрэеэ хэхэл.
Эхэ эсэгэеэ
  олоһон шэнги хүхюун,
Энэ сагые
  үншэн үхибүүн угтаха.
Хорото бомбоһоо
  һохор болоһон хүбүүн
Хараха боложо,
  энэ үдэр баясаха...
Эб найрамдалай түлөөдэ
  гараа табижа,
Эршэтэ хүсөөр
  үнэншэ хүнүүд добтолно.
Гар табилгануудынь
  дай үүдхэгшэдые харбажа,
Галзуу дайсад руу
  һуртэ жаданууд болоно.
Алтан наранай
  үглөө бүри ялардагтал,
Арюун хабарай
  жэл бүри айлшалдагтал, —
Эбэй һайндэр
  бүхы оронуудта дэлгэрхэл,
Энхэ ажалай
  мүнхэ жаргал ерэхэл!

Дэлхэйн арадуудай хэлбэришэгүй хүсэл зориг

Зүрхэнэй баяр бадаруулан, манай Май орожо ерэбэ. Баярай эдэ үдэрнүүдтэ «Эб найрамдал мандаг!» гэжэ юрөөхэ һанал хүсэл үнэн зүрхэнһөө түрэнэ. Юуб гэхэдэ, эб найрамдалые, амгалан тайбан ажабайдалые бүхы дэлхэйн үргэн нийтэ арад зон хүсэжэ байна. «Эб найрамдал» гэһэн үгэ бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй арюун нангин туг дээрэ бэшээтэй.

Теэд энэ үедэ американо-английска хомхой хобдог империалистнууд ашаг олзоёо улам ехэ болгохын тулада дэлхэйн арадуудай амгалан ажабайдалда хорото һабараа хүргэхэеэ, шэнэ дай һүжэрөөхэеэ һэдэнэд. Дай үүсхэхэеэ шунахайран орожо байһан империалистнуудай хорото муухай ябуулгануудаа улам шангадхажа байгаашье һаань, мүнөө саг үеын гайхамшаг ехэ хүдэлөөнэй эб найрамдалай тала баригшадай хүсэн бүри ехэ болоно, тэдэнэй зэргэнүүд дам саашадаа урган олошорно.

Эб найрамдал сахихын түлөө хүдэлөөнэй бүри ехээр ургажа байһые үнгэрэгшэ жэлэй эсэс багаар Венэдэ болоһон арадуудай Конгресс тон эли тодоор гэршэлһэн байна. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые аршалан хамгаалхаар дэлхэйн арадуудай нугаршагүй дура зоригтой байһан тухай 85 оронуудһаа тус Конгресстэ ерэһэн 1857 түлөөлэгшэд мэдүүлһэн байгаа.

Эб найрамдалай ба демократиин түлөө тэмсэлые агууехэ Советскэ Союз ударидан толгойлно.

Арад зондо дайн сэрэгэй юу асардагые һайн мэдэхэ һэн туладаа, советскэ хүнүүд эб найрамдалай хэрэгые сахин хамгаалхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн зорюулна. Шэнэ дайнда хариин империалистнуудай галзуу яаралтайгаар бэлэдхэжэ байхадань, советскэ арад Коммунистическэ партиингаа сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр коммунизм байгуулха хэрэгтээ шэнэ ехэ амжалтануудые туйлажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлжэ, илалтаһаа илалта тээшэ дабшажа ябана.

Эб найрамдал сахин хамгаалхын тула советскэ арадай туйлай ехэ хүсэл эрмэлзэлгэ гаргадаг байһые эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна IV конференциин хүндэтэ трибунаһаа үгэ хэлэһэн нүхэд бултадаа онсо тэмдэглэһэн байна. Энэ конференци хадаа 1952 оной декабрьда Эхэ оронойманай столица—Москвада болоһон байна. Манай ороной 46 национальностьнуудай мянга гаран түлөөлэгшэд эб найрамдалай тала баригшадай тус конференцидэ хабаадалсаһан байна. Тэдэнэй дунда Советскэ Союзай Геройнууд, Социалистическэ Ажалай Геройнууд, Сталинска шангай лауреадууд, СССР-эй, союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадууд байлсаа.

Алдарта эрдэмтэд Несмеянов, Филатов, Лепещинская ба бусадтай хамтадаа аяар холын Казахстанһаа ерэһэн малшад, Украинын тариашад, Уралай промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд энэ конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаһан байна. Энэ конференцидэ Бурят-Монголой 5 түлөөлэгшэд, тэдэнэй дунда би байлсаһан байнаб.

Эб найрамдалай хэрэгые сахин хамгаалхын тулада бүхы хүсэ шадалаа бурят-монгол арадай бүримүһэн элсүүлхэ байһан тухайдань тус конференци дээрэ мэдүүлхэ гэһэн тон хүндэтэй ба харюусалгатай үүргэ бидэнэртэ даалгагдаһан байгаа.

Конференци хадаа Союзуудай Байшангай колонно зал соо гурбан үдэрэй туршада болоһон байна.

Советскэ Союзай бүхы арадуудай зохёон байгуулхы амгалан ажалда бүхы хүсэеэ, бүхы һаналаа хандуулаад, оронойнгоо ажахые ба культурые хүгжөөн дэбжүүлхэ талаар туйлай ехэ амжалтануудые тэдэнэрэй туйлаһан тухайда, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахин хамгаалха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхаар тэдэнэрэй бэлэн байһан тухайда энэ конференци дээрэ үгэ хэлэһэн хүн бүхэн онсо тэмдэглэһэн байна.

—Мүнөө саг үеын хүсэтэ ехэ хүдэлөөн болохо эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөе дараха гэжэ империалистнуудай хэдышье оролдолго гаргаа һаань, энэ хүдэлөөн үдэр бүхэндэ ургажа, бэхижэжэ байна. Эб найрамдалай лагерь хэзээдэшье илагдашагүй гэжэ,—бүхы советскэ хүнүүдэй һанал хүсэлые мэдүүлэн уранзохёолшо Борис Полевой эндэ хэлэһэн байна.

Энэ конференцидэ хилын саада тээхи оронуудай айлшад—Хитадай Арадай Республикын, героическа Корейн, Вьетнамай, Японии ба бусад оронуудай түлөөлэгшэд хабаадалсаһан байна. Эб найрамдалай түлөө арадуудай хайшан гэжэ тэмсэжэ байһан тухайда тэдэнэр бидэндэ хөөрэжэ үгөө һэн. Эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан бүхы дэлхэйн арадууд эгээл түрүүлэн агууехэ вождь, эб найрамдалай туг баригша Сталинда хандана. Сталин—эб найрамдалай туг мүн гэжэ хүн бүхэн тоолоно,—гэжэ тэдэнэр хэлэһэн байна.

Бидэнэр, советскэ хүнүүд, Майн 1-нэй һайндэрые эгээн түрүүшынхеэ инаг вождь Сталингүйгөөр үнгэргэжэ байнабди.

Коммунистическэ партияа, Советскэ Правительствоёа тойрон улам нигтаар жагсажа, орон дотороо коммунизм байгуулхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэхэ гэжэ агууехэ Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан парти, правительство бүхы советскэ арад зониие уряалһан байна.

Урдань хаанта Россиин национальна эгээл гээгдэнги заха хизаарнуудай нэгэниинь байһан Бурят-Монгол хадаа индустриально-колхозно республика болонхой. Мүнөө Майн 1-нэй һайндэрые тэмдэглэхэ зуураа, ажахыгаа ба культураяа хүгжөөхэ хэрэгтэ 30 жэлэй туршада туйлаһан айхабтар ехэ амжалтануудаараа республикымнай ажалшад омогорхохо ёһоороо омогорхоно.

Д. ХАНДАЖАПОВА, Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна IV конференциин делегат.

Жабхаланта ХАБАР

...р гэһэн жабхаланта үгэ ...э шэжэр алтаар хангинан ...

... дэлхэйн ажалшан арад ...эгые хабарай тунгалаг агаа...таба.

...охом мүнөөдэр, Майн Нэгэ...эр, үбэлэй эшээнһээ байгаа...рижэ байхада, ой модон, ...дые ногооной бүрхөөжэ, та...е сэсэгээр шэмэжэ байхада, ...дулаанаар наранай шаража, ... шэнэлэлгын баясхалангай ... байхада...» пролетаринар «...хүдэлмэришэд хадаа ...элтэндэ хабарай саг ба ка...омын гэнжэһээ сүлөөлэлтэ ...ябана гэжэ, хүдэлмэришэд ...рхэ сүлөө болон социализ...дэһэн дээрэ дэлхэйе шэнэл...тэй юм гэжэ бүхы дэлхэй...таар ба элитээр мэдүүлхэ» ...шиидэбэ. Эдэ сэсэн мүрнүү...дэр Сталин дүшөөд жэлэй ... ажалшадай агууехэ һайн...зорюулһан листовко соогоо ...һэн.

...алида баясхалангай хүг...үүлдажа, ургы, ногооной ...а, ууражг тарагай дэлбэр...ай шубуудай хахиналда...һан энэ үдэрые тэрэ гэ...хойшо ажалшадай уласхоо... эб найрамдалай, хүдэлмэ...й ахадуутэй барисаанай ...гон һайндэрлэдэг болоо. ...кэ арад Майн Нэгые ажалай шэнэ шэнэ амжалтануудаар угтана.

Хүндэтэ вождьёо гээһэн шархынгаа хэдышье үбшэтэй һаань, олонациональна советскэ арадай туйлаһан амжалтые тоолошогүй. Алдарта ехэ Коммунистическэ партияа нигтаар тойрон, Ленин—Сталинай нангин хэрэгые арюунаар бэелүүлэн, манай арад коммунизм тээшэ хэлбэрилтэгүй дабшажа ябана. Энээниие манай хэблэлдэ үдэр бүри толилогдожо байһан тоонууд, бодото советскэ патриодуудай баатарлиг ажалай дүнгүүд эли тодоор харуулна. Эдэнэй һанал зориг, хүсэл шадалынь бүгэдөөрөө коммунизмын алтан гуламта тээшэ шармайнхай.

Манай бурят-монгол арад мүнөө жэлэй Майн Нэгые баясхаланта үдэрнүүдтэ угтажа байна. Майн гушанда Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоһон сагһаа хойшо эгсэ гушан жэл гүйсэһэн ойн баяр болохонь.

Бурят-Монголой завод фабрика, тариалан бэлшээри дээрэ үзэгдөөгүй үндэр үргэн дэбжэлтэ боложо байна. Ленинэй орденто паровозо-вагонно завод гү, али сэмбэ нэхэдэг фабрикын цехүүд соогуур, Сэлэнгын колхозуудай тариалан гү, али Түгнын үргэн бэлшээри дээгүүр, Ленинэй орденто оперо ба баледэй театр соо гү, али Яруунын аймагай Комсомольско сомоной клуб соогуур ябаад үзэгты, — тэндэ ажалай ба баярай агаар дүүрэн сээжээрээ амилхат...

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, солото хүдэлмэришэн, Курочкин, солото ткачиха Суворова, эрхим шахтёр Айсуев, республикын габьяата артистка Сахьянова, республикын эрхим һаалиша-малшан Хайдапова, Иволгын МТС-эй түрүү тракторист Бальчинов, колхозой түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыденова, уранзурааша Тимин ба бусад олон хүнүүд түрүүшүүлэй зэргэдэ шалгаран гараа.

—Бидэнэр ажал мэргэжэлээ өөһэдынгөө дураар, өөһэдынгөө абьяас онобшоор, өөһэдынгөө шадабари дүреэр олообди. Эхэ орондоо эрхимээр, үнэн сэхээр албаяа дүүргэхэһээ бэшэ ондоо зорилго бидэндэ байхагүй! —ингэжэ эдэнэрэй хэнииньшье хэлэдэг. Теэд советскэ патриот бүхэн ингэжэ хэлэдэг бэшэ аал!

Хаана шэн зоригто ажал бусалнаб, хаана ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тушаа, тариа, шулуу нүүрһэ, түмэр ба бусад зүйлнүүдэй нүүд бүхэниие химгадан харууһалха тушаа хүндэ хүшэр ажалые дабаһан жиирэй хүдэлмэришэдэй анхарал ехээр хандуулагданаб, тэндэ коммунизм эхилнэ, —гэжэ агууехэ Ленинэй сэсэн мэргэн үгэ манай эрхим патриодуудай ажал соо эли харагдана.

Бурят-монгол арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ соёл культура улам түргэнөөр урган хүгжэжэ байна. Хүдөө нютагуудаар ба город тосхонуудаар үнгэрэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин харалтанууд, Бурят-Монголой театрнуудаар табигдаһан шэнэ шэнэ зүжэгүүд, нёдондо Турунтаево тосхондо болоһон нютагай гар зураашадай зохёолнуудай выставкэ, залуу уранзохёолшодой дүрбэдэхи конференци, хэлэ бэшэгэй асуудалнуудаар болоһон научна конференци гэхэ мэтэ шухала событинууд энээниие гэршэлнэ.

Нёдондо Майн Нэгэнэй баярай суглаан Улан-Удэдэ шэнэ театрын байшан дотор анха түрүүн үнгэргэгдөө һэн. Зүгөөр театр хадаа ноябриин 7-до нээгдэһэн байна. Гэбэшье, энээхэн богонихон болзор соо Ленинэй орденто Бурят-Монголой гүрэнэй оперо ба баледэй театр советскэ 4 шэнэ балет ба оперонуудые табяа. Мүнөө репертуар соонь «Залуу Гварди», «Номгон Дон» гэжэ оперонууд, «Улаан мак», «Лауренсия» гэжэ баледүүд хүндэтэ һууринуудые эзэлжэ ороо.

Мүн нёдондо намар, Турунтаево тосхондо эхилэн зуража һуралсан байһан нютагай зураашадай аяар 70-аад зохёол — уран зураг, гүрэмэл зүйлнүүд, оёдол угалзанууд олоной үмэнэ харуулагдаһан байна. Прибайкальска аймаг соо энэ хадаа угаа ехэ удхашанартай ушар мүн. Улан-Удэдэ зарлагдаһан залуу уранзохёолшодой республиканска дүрбэдэхи конференци дээрэ аяар 60-аад зохёолшод суглараа һэн. Тэдэнэй дундаһаа бүри һайнаар бэшэдэг болоһон, нэрэ солотой боложо захалһан зохёолшод шалгаран гараа.

Соёл культурын талаар манай арадай айхабтар ехэ хубилалтануудые республикын холын заха аймаг болохо Яруунын жэшээ дээрэһээ абажа үзэхэдэ тон һонирхолтой байна. Яруунын аймаг хүрэтэр республикын центрһээ 350 километр юм. Энэ газарые урдань мори тэргээр 6—7 үдэр ябажа хүрэдэг байгаа аабза. Мүнөө 6—7 хоног соо Яруунын колхознигой үхибүүд Москва хүрэдэг жэшээтэй болоо. Хаанта засагай үедэ эндэ нэгэшье һургуули, гансашье больница, үрөөһэншье эмнэлгын пункт гэжэ байгаагүй юм. Харин ахаһаа—захаһаа Эгэтын дасанай 800-гаад ламанар, хэдэн олон зайгуул мэхэшэ бөө удаганар арад зониие мунхаруулжа, архи тамхяар манаруулжа, үбшэн зоболон тараажа байгаа һэн. Мүнөө аймаг соо гэгээрэл болбосоролой гушаад элдэб эмхи зургаанууд, һургуулинууд, больницанууд, киноустановконууд бии болонхой.

Тэндэхи Комсомольско сомоной хүдөөгэй клуб һайнаар ажаллана. Нёдондо тэндэхи уранһайханай самодеятельностиин кружок арбаад зүжэг арад зондоо харуулаа. Клубай дэргэдэ лектори тогтоод, тэндэнь хүдөөгэй багшанар, врачнар, агрономууд хабаадалсажа, саг соогоо лекцинүүд эмхидхэгдэжэ байдаг...

Эдэ бүгэдэ болбол ленинско-сталинска национальна политикын аша үрэ мүн.

Мүнөөдэр Майн Нэгэнэй демонстрацида гараһан манай арадай баясхаланта шарайе харагты. Өөрынгөө Эхэ ороной, түрэл Советскэ правительствын, Ленин—Сталинай героическа партиин түлөө хэды ехэ нангин омогорхолоор дүүрэн байнаб! Бүхы советскэ арадуудтаяа хамта социалистическэ Бурят-Монголой ажалшад ингэжэ Майн Нэгэниие угтажа байна.

Эб найрамдалай ба демократиин лагерь, социализмын лагерь хүсэн түгэлдэр болоо. Энэ лагериие агууехэ Советскэ Союзай толгойлон ябаһанда бидэнэр омогтойбди. Майн Нэгэнэй үдэр манай халуун амаршалгын үгэнүүд социализм байгуулжа байһан Чехословаки, Польша, Венгри, Румыни, Болгари, Албаниин, Монголой ажалшадта хүрэжэ ошог лэ! Энэ үдэр манай халуун амаршалгын үгэнүүд, оронойнгоо нэгэдэлэй түлөө, эб найрамдал ба демократиин түлөө тэмсэжэ байһан Германска Демократическа Республикын үнэн сэхэ ажалшадта хүрэжэ ошог лэ! Мүнөөдэр манай халуун амаршалгын үгэнүүд зүүн оронуудай ажалшадта, хамагай түрүүн агууехэ Хитад арадта хүрэжэ ошог лэ!

Хабарай саг, алтан туяата, амисхаал һайхан хабарай саг мүн бусадшье дарлагдаһан арадуудта ерэхэл байха. Манай бүхы зам харгынууд коммунизм тээшэ шэглэнэ. «...Ерээдүй саг али бүхы ушарта манда хабаатай гэжэ коммунистнууд мэдэхэ ёһотой...» гэжэ агууехэ Ленин багшымнай хэлэһэн сэсэн мэргэн үгэнүүдые үдэр бүхэн гэршэлэн батаалжа байна.

Ц. ГАЛСАНОВ.

„Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа“ гэһэн статья тухай гадаадын мэдээсэлнүүд

США

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 25. (ТАСС). Апрелиин 25-най үглөөгүүр гараһан американска газетэнүүд «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» «Правдын» ба «Известиин» түрүү бэшэгтэ ехэ анхарал хандуулба. «Нью-Йорк Таймс» ба «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэнүүд энэ бэшэгэй бүрин текст толилбо.

«Правдын» түрүү бэшэг тушаа конгрессэй ударидагшадай тайлбаринууд болгоомжотой болобошье, үнэн зүб байна» гэжэ Интернейшнл ньюс Сервис агентствын корреспондент Кларк Вашингтонһоо мэдээсэнэ.

ВАШИНГТОН, апрелиин 25. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын вашингтонско корреспондент иигэжэ дамжуулна.

«Гүрэнэй департамент дары тайлбари үгэхые һананагүй, гэбэшье «Правдын» редакционно статья тон наринаар шэнжэлэгдэжэ байна» гэжэ гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Макдермотт мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 25. (ТАСС). «Росси харюу үгөө» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг соогоо, «Нью-Йорк геральд Трибюн» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Апрелиин 16-да президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэдэ ородой коммунистическэ партиин тусхай орган — «Правдын» тодорхой харюу олон асуудалнуудта хамаадана. Тэрээн соо олон зүйлнүүд наринаар зүбшэн хэлсэгдэнэ». «Уласхоорондын проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ» даб дээрэхи ямаршье условинуудые тэрэ буруушаана, тиихэдээ Росси иимэ условинуудтай байбашье, тэдэниие «даб дээрэхи эрилтэнүүд» болгон табихые һананагүй.

Президентын хандалгын хэгдэһэн ба ородуудай харюу үгэһэн оршон байдал олон жэлэй турша дотор иимэ баталалгын хэгдэжэ байһанһаа нилээд найдабаритай ба хани барисаатай байгаа гэжэ «Нью-Йорк геральд трибюн» тэмдэглэнэ.

«Нью-Йорк Таймс» газетэ «Правдын» ба «Известиин» статьягай удхада харша хараа бодолтой байна. Эб найрамдал тухай хэлсээнэй үедэ даб дээрэхи условинуудые Советскэ Союзда баадхаха гэһэн эрмэлзэлгэ тус газетын редакционно статья соо тодорхойгоор харагдана.

«Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» «Правдын» ба «Известиин» түрүү бэшэгые тайлбарилан, «Нью-Йорк геральд трибюн» газетын шэнжэлэгшэд ахадүүнэр Олсоп гэгшэд Советскэ Союзай амгалан алхамуудынь США-гэй хатуу сэхэ политикаар үүдхэгдэһэн хэбэртэй тезис дабтаба. Ахадүү Олсопнор буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрхэ политикая үргэлжэлүүлхые уряална. «Хэрбээ Холбоото Штадууд өөрыгөө хүндэлхые ба тэрээнһээ айхые баалаха хүсэд хүсэтэй байгаагүй һаа» Эйзенхауэрэй программа ямаршье юумэдэ хүргэжэ шадахагүй гэжэ тэдэнэр мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 25. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондент Уильям Райян уласхоорондын шухала проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай хэлсээ хэжэ эхилхээр Советскэ Союзай бэлэн байһанда һэжэглэнэгүй. Гэбэшье, «тиимэ зүблөөн баруун европейскэ, мүн американска политика ба экономикодо ехээр нүлөөлхэ байгаа» гэжэ Райян болгоомжолно. Энэ зүблөөн европейскэ хамгаалгын нэгэдэлэй тогтон байгаа үндэһэ һууринуудые Баруун Европодо бүримүһэн эбдэхэ ябадалда ехээр туһалха һэн.

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 26. (ТАСС). Вашингтондо Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Хайтауэр иигэжэ мэдүүлбэ:

«Эйзенхауэрэй правительствын тусхай оптимизмтэй байбашье, Вашингтондохи, мүн гүрэнэй департаментдахи һайнаар һураглаһан олон хүнүүд хүйтэн дайнда эрьелтэ болохоор ямаршье арга боломжые харанагүй... Ехэ мэдүүлгын текст гүрэнэй департаментда, центральна тагнуулай управленидэ ба Сагаан байшанда ехээр шэнжэлэгдэжэ байна. Энээндэ хандахадаа, политическэ документдэ ба пропагандистска алхамда гэжэ нэгэн доро хандахые шиидхэһэн бололтой. Эб найрамдалай аша туһада эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхөөр Холбоото Штадуудай бэлэн байһые үшөө дахин тэмдэглэһэн Сагаан байшангай үсэгэлдэрэй мэдүүлгэ советскэ мэдүүлгын пропагандистска нүлөөе һуларуулха зорилготой байгаа».

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 27. (ТАСС). «Правдын» ба «Известиин» түрүү бэшэгые тайлбарилан, «Дейли Уоркер» газетэ иигэжэ бэшэнэ: эб найрамдал тогтоохо арга боломжые ашаглаа һаа, бидэнэр өөрынгөө хүсэһэн юумэ туйлаха,— дай зогсоохо, налогуудые багадхаха, буу зэбсэгүүдые ба арминуудые хороохо, боложо магадгүй атомна дайнай аюулһаа зайсаха байнабди гэжэ американецууд бидэнэр тодоор хараха ёһотойбди.

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 28. (ТАСС). «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэ «Правдын» редакционно статья тухай» гэһэн гаршагтайгаар өөрынгөө корреспондент Липпманай бэшэһэн статья толилбо:

«Правдын» уран һайнаар бэшэгдэһэн редакционно статья бөлбол дэлхэй дээрэ конфликт үүдхэжэ байгаа хоёр гол проблемэнүүд тушаа— Германи ба Хитад тухай асуудалнууд тушаа хэлсээ хэхээр президент бэлэн гү, хэжэ шадаха гү гэжэ шалгаха зорилготой байгаа, — гэжэ Липпман бэшэнэ, — Германи ба Хитад тухай асуудалаар бодото хэлсээ хэхэнь США-да тон бэрхэшээлтэй байха гэжэ редакционно статьягай автор һайн мэдэхэ байна, энээн тушаа президентдэ шог үгэнүүдээр зааба Энэ хоёр гол асуудалнуудаар манай хараа бодол хилын саанахи арад олониитын зүгһөө дэмжэгдэнэгүй, мүн Дальна Востогой асуудалнууд тушаа манай хараа бодол агууехэ гүрэнүүдэй правительствонуудай зүгһөө тэрэшэлэн дэмжэгдэнэгүй гэжэ мэдэхэ байһанаа энэ статьягай автор бүрин ашаглана».

АНГЛИ

ЛОНДОН, апрелиин 27. (ТАСС). Үдэшын англиска газетэнүүд «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» «Правдын» бэшэгые үргэнөөр шэнжэлнэ. «Правдын статья памдуугаар бэшэгдээ, хэлсээнэй үүдэ хаахагүй гэһэн зорилго табиһан бололтой» гэжэ «Обсервер» газетэ заана.

ЛОНДОН, апрелиин 27. (ТАСС). «Таймс» ба «Дейли Уоркер» газетэнүүд лэ «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» московско радиогоор дамжуулагдаһан «Правдын» түрүү бэшэгэй бүрин текст толилбо. Редакционно статьянууд соогоо. бүхы газетэнүүд энэ документын уласхоорондын удхашанарые мэдэрнэ.

Редакционно статья соогоо, «Таймс» иигэжэ мэдүүлнэ: «Бүхы дээрээ статья хадаа советскэ политика тухай олон һарануудай турша дотор үзэгдэһэн бүхы мэдүүлгэнүүдһээ эгээн даруу, эгээн тодо ба эгээн сэсэн мэдүүлгэ болоно...

Нэгэдэхеэр, Советскэ Союз хэлсээ хэхын тула ехэ буулта хэхээр бэлэн хэбэртэй, мүн хоёрдохёор, хилын саанахи коммунистнуудые дэмжэхээ тэрэнэй болиһон хэбэртэй буруу ойлголтые тус статья тараан зайлуулна».

Редакционно статья соогоо, «Дейли геральд» газетэ дэлхэйе хубаагша асуудалнуудаар ашагтай, ехэ хэлсээ хэхэ тухай «Правдын» түрүү бэшэг соо хэгдэһэн дурадхалые ашаглаха гэжэ эрнэ.

«Правдын» түрүү бэшэг эбтэй болохо зам дээрэ урагшаа хэгдэһэн үшөө нэгэ алхам гээшэ гэжэ «Дейли мейл» газетэ бэшэнэ.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, апрелиин 27. (ТАСС). Мүнөөдэр центральна газетэнүүд «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» ТАСС-эй дамжуулһан «Правдын» ба «Известиин» түрүү бэшэг толилбо.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, апрелиин 27. (ТАСС). «Бата бэхи эб найрамдалай зам заагша шухала документ» гэһэн түрүү бэшэг соогоо «Трибуна люду» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

«Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тухай «Правдын» бэшэг дэлхэйн олониитые ехээр һонирхуулһан ба гүнзэгыгөөр дэмжэгдэһэн байна. Уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилые һуларуулхын, эб найрамдал сахихын ба батадхахын тула хэлбэришэгүйгөөр эрмэлзэдэг Советскэ Союзай эб найрамдал хүсэгшэ политика энэ статья соо бүрин гүйсэдөөр харагдана».

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, апрелиин 27. (ТАСС). «Эб найрамдалай хэрэгэй илалтын түлөө» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг «Руде право» газетэдэ мүнөөдэр толилогдоо

Апрелиин 16-да Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэдэ «Правдын» түрүү бэшэг соо үгтэһэн харюу манай эрхэнүүдые ямар ехэ хүсэтэйгөөр Советскэ Союзай хамгаалдаг байһые харуулна гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ.

Зүүн Европын арадууд тухай Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ соохи хубида «Правда» газетын эрид шиидэнгеэр харюу үгэһэн ябадалые чехословацка арад ехэ баяртайгаар угтаа. Советскэ Союз Чехословакиин шухала интересүүдые эршэ зоригтойгоор, эрил шууд дэмжэнэ, Советскэ Союзай арадуудай ба чехословацка арадай хоорондохи илагдашагүй хани барисаан асари ехэ хүсэн мүн гэжэ манай республикын арадууд баяр баясхалантайгаар дахин тэмдэглэнэ.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, апрелиин 25. (ТАСС). Апрелиин 16-да США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэдэ «Правдын» ба «Известиин» зорюулһан түрүү бэшэгтэ Парижын үдэшын газетэнүүд гол анхаралаа хандуулна. Олонхи газетэнүүд статьяе бүхыдэнь толилоо. Тэрэниие буржуазна телеграфна агентствонууд дамжуулха зуураа, «тэрэнэй тон даруу» байһые тэмдэглэбэ.

«СССР-эй харюугай илдам зохид үгэнүүд ерээдүйн хэлсээнэй үүдэ нээлтэтэйгээр орхино» гэжэ «Монд» газетэ түрүү бэшэг соогоо бэшэнэ.

«Пари-Пресс-Энтрансижан» газетэдэ бэшэһэн статья соогоо, Советскэ Союзай ба баруун гүрэнүүдэй хоорондохи зүрилдөө тэмдэглэхэ зуураа, Морис Ферро эдэ зүрилдөөнүүд «агууехэ дүрбэн гүрэнэй түлөөлэгшэдэй зүблөө зарлаха ябадалда һаад хэжэ шадахагүй» юм гэжэ бэшэнэ.

«Франс-Суар» газетэ «Правдын» түрүү бэшэгэй имагта шухала удхашанарые тэмдэглэнэ. «СССР хэлсээ хэхые зүбшөөнэ, гэбэшье, даб дээрэхи ямаршье условинуудые буруушаана» гэжэ бэшэнэ.

«Правда» газетын түрүү бэшэгэй гол удхашанарынь юуб гэхэдэ, «Москва баруун оронуудтай хэлсээ хэхээр бэлэн байна» гэжэ Роже Массип «Фигаро» газетэдэ тэмдэглэнэ.

ИТАЛИ

РИМ, апрелиин 26. (ТАСС). Политическэ ямаршье шэглэлтэй байһанһаа дулдыдангүйгөөр, Италиин бүхы газетэнүүд «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» «Правдын» ба «Известиин» түрүү бэшэгтэ ехэ анхарал хандуулна. «СССР уласхоорондын проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай хэлсээ хэхээр бэлэн гэжэ «Правда» Эйзенхауэртэ харюусана» гэһэн гаршагтай статьяе «Унита» газетэ түрүү нюуртаа толилбо.

«Аванти» газетэ «Правдын» статьяһаа түүбэрилэн толилбо. Энэ статья «хоёр системын зэргэлээд байха ба эб найрамдал туйлаха замаар уласхоорондын оршон байдалые зохистойгоор хүгжөөхэ шэнэ перспективэнүүдые нээнэ» гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

ГЕРМАНИ

БЕРЛИН, апрелиин 28. (ТАСС). «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа «Правдын» ба «Известиин» түрүү бэшэгые немецкэ ба демократическа олониитэ халуунаар дэмжэбэ.

«Эйзенхауэр юун тухай мартаба» гэһэн гаршагтай статья соогоо, «Берлинер Цейтунг» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Германиие нэгэдүүлхын ба тэрээнтэй эбэй договор баталхын тула Советскэ Союзай нэгэтэбэшэ оролдожо байхада, США-гэй правительство ба Аденауэр немецкэ арадай дура хүсэлые гаднашалан, Германиие хоёр болгон хубааха ба тэрэнэй баруун хубиие агрессивнэ сэрэгэй блогуудта оруулха гэһэн политика ябуулна. Германи тушаа советскэ политикын түшэглэһэн үндэһэн хадаа агуухэ дүрбэн гүрэнэй баталһан Потсдамска хэлсээн болоно гэжэ газетэ бэшэнэ. Германска проблемые эбэй ёһоор шиидхэхэ шухала гэжэ мэдэрээ һаа, энэ шухала хэлсээе тоодо абангүй байжа болохогүй гэжэ «Правда» түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ».

БЕРЛИН, апрелиин 27. (ТАСС). Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа «Правда» газетын түрүү бэшэг бүхы баруун берлинскэ хэблэлэй анхарал хандуулна. Газетэнүүд энэ бэшэг тухай өөһэдынгөө тайлбаринуудые ба агентствонуудай мэдээсэлнүүдые толилно.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, апрелиин 27. (ТАСС). Румынска бүхы газетэнүүд «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» «Правдын» түрүү бэшэгые үсэгэлдэр толилбо.

БОЛГАРИ

СОФИ, апрелиин 26. (ТАСС). Мүнөөдэр болгарска бүхы газетэнүүд «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» «Правдын» ба «Известиин» апрелиин 25-най түрүү бэшэг толилбо.

АЛБАНИ

ТИРАНА, апрелиин 26. (ТАСС). «Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа» «Правдын» түрүү бэшэгые албанска газетэнүүд түрүү нюуртаа толилбо.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, апрелиин 28. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани хадаа бүхы фронтнууд дээрэ сэрэгэй тагнуулай ябуулганууд хэгдээ гэжэ мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр һүни американска авиаци Хамхын шадарай амгалан нютагуудта дахин добтолжо, тэдэниие зэрлигээр бомбодоо. Амгалан олон хүн алагдаа, олон гэр ба землянканууд һандаргагдаа.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад мүнөөдэр дайсанай 2 самолёт унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, апрелиин 29. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэр фронтнууд дээрэ ямаршье хубилалтанууд болоогүй гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 4 самолёт унагаагаа.

Японии ажалшад Майн 1-ниие тэмдэглэнэ

ШАНХАЙ, апрелиин 29. (ТАСС). Токийска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, ажалшадай уласхоорондын һайндэр Майн 1-дэ зорюулагдаһан баярай суглаан Японии Кавасаки городто болобо. Суглаан дээрэ 30.000 шахуу хүн байлсаба. Суглаанай болоһон стадион улаан тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа.

Политическэ партинуудай ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ. Гадаа хэгдэһэн сценэ дээрэ суглаанай һүүлээр «Хейва-Но Таккамари» («Эб найрамдалай хүсэнүүд ургана») гэжэ пьесэ харуулагдаа.

Корейдэ үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые андалдан абалсалга тушаа

ПЕКИН, апрелиин 28. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ хабаадагша корейско-хитадай делегаци мүнөөдэр коммюнике толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Апрелиин 28-да нүгөө тала корейскэ Арадай армиин составай үбшэлһэн ба шархатаһан 491 сэрэгэй пленэйхидые корейско-хитадай талада Паньмыньчжоньдо бусаагаа.

Иранска нефть тухай асуудал тушаа

Иранска правительствын шиидхэбэри

ТЕГЕРАН, апрелиин 28. (ТАСС). Иранска нефть худалдан абадаг американска ба японско худалдаашадые урмашуулха зорилгоор, иранска правительство хадаа Абадан ба Бендер-Машур городуудһаа эдэ худалдаашадта үгтэдэг иранска нефть-сырецэй сэнгые Персидскэ заливай шадархи нефть-сырецэй сэнтэй сасуулхада 50 процентээр химдаруулба. Тэрээнһээ гадна, Абадан городһоо эдэ оронуудта үгтэдэг иранска нефтьпродуктнуудай сэн Мексиканска заливай шадархи нефтьпродуктнуудай сэнтэй сасуулхада 50 процентээр химдаруулагдаа.

Иранска правительствын шиидхэбэри энэ оной апрелиин 27-һоо эхилээд 6 һарын турша дотор хүсэтэй байха юм. Нефть доллароор түлэгдэхэ байна.

Майн 1-нэй хүндэлэлдэ

ПЕКИН. (ТАСС). Хитадай хэблэл Майн урда тээхи мүрысөөндэ Хитадай ажалшадай туйлаһан амжалтанууд тухай мэдээсэнэ. Мукден, Аньшань, Пекин, Тяньцзин, Тайюань, Чунцин, Кантон, Шанхай, Циндао, Куньмин ба республикын бусад городуудай ажалшад Майн 1-нэй һайндэрые, мүн профсоюзуудай Бүхэхитадай 7-дохи съездые үйлэдбэриин шэнэ илалтануудаар угтана гэжэ «Женьминьжибао» газетэ бэшэнэ.

Чаньчуньска паровозно депогой паровозуудые харан шалгаха ба заһабарилха бригаданууд паровоз харан шалгаха сагые ехээр хорооһоо. Мукденэй № 8 электрозавод апрель һарын үйлэдбэриин түсэбые болзорһоо 10 үдэр урид дүүргэбэ. Пекинскэ машина бүтээлгын заводой ба Шицзиншаньска металлургическа заводой олон хүдэлмэришэд һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, Майн 1-ые тэмдэглэнэ.

Майн урда тээхи мүрысөөнэй үедэ олон хүдэлмэришэд ажалай түрүү советскэ арга методүүдые шудалба. Домно заһабарилха талаар советскэ методые шудалаад, машина бүтээлгын № 1 заводой доменщигууд апрель һарада 20 миллион юань хэмжээтэй хирпиисэ алмаба.

Улан-Удэ. Соведуудэй талмай харагдана.

А. Мантаевай

Манай республикын столицада

Түргэн урадхаалта Үдэ мүрэн мүлыһэн хушалтаяа хуулан хаяжа. наранай амидаралта алтан туяа доро мэлмэрэн, хэтэ заяанайнгаа хани нүхэр Сэлэнгэ мүрэндэ шудхарна. Эдэ хоёр мүрэн хабарайнгаа бүүеэ дүүеэ уһые ниилүүлжэ, сэлмэг номин Байгал далайе зорёод, түбшэн бардамаар шааяна.

Үдэ Сэлэнгэ хоёрой гар гараа барисалдажа, мүрэ мүрөө ниилүүлжэ, наһан соогоо нүхэсэһэн газарта манай республикын столица — Улан-Удэ город оршоно. Город үбэлэйнгөө сагаан торгон нэмэргые үни һолижо, ногоон һайхан суба нэмэрхээ хүлеэнэ. Тэрэнэй ута богони, үргэн үйлсэнүүдэй захаархи, бульварнууд дээгүүрхи, сад соохи таримал модод гүлгэлжэ эхилэнхэй.

Майн Нэгэнэй һайндэрые амжалта түгэс угтажа байһан манай столицын арад зон городоо гоёон шэмэнэ. Сэнхир, ногоон, сагаан, ягаан будагуудаар будагдаһан, үргэн сэлигэр сонхотой байшангуудай оройдо, үүдэнэйнь эрхиндэ, сонхо дээгүүрынь Улаан тугууд далбана. Манай партиин агууехэ вождьнор Ленин—Сталинай, партиин ЦК-гэй Президиумэй гэшүүдэй портредууд Соведүүдэй байшангуудые, хэлхеэ холбооной управлениин байшангые, ПВЗ-гэй культурын ордониие шэлэй заводой клубые болон бусад олон гэрнүүдые шэмэнэ.

Парти, правительствын халуун анхаралтайгаар бодхоогдоһон шэнэ барилганууд — Ленинэй орденто гүрэнэй оперо ба баледэй театрын байшан, уранзураашадай байшан, бусад гэрнүүд манай столицын жэлһээ жэлдэ гоё сэбэр боложо байһые харуулна. Сталинска үйлсэдэ баригдажа байһан гурбан дабхар байрын гэр, Ленинэй үйлсэдэ бодожо байһан АТС-эй байшангай шэнэ хирпиисэ ханануудтань партиин ЦК-гэй уряалнуудтай улаан бүдүүд хадаатай.

Городой үйлсэдэ хүнүүд олон. Һургуулиһаа гэртээ бусажа ябаһан һурагшад Майн һайндэрэй урда тээ абаһан тэмдэгүүд тухайгаа хөөрэлдэнэ. Тэдэнэй пионерскэ галстугуудынь хабарай һалхинда улаан дүлөөр хиидэнэ. Энээндэ орходоо томошог болоһон һурагшад Майн һайндэртэ «Залуу гварди», «Номгон Дон» гэжэ оперонуудые шагнаха, Хун шубуута нуур» гэжэ шэнэдхэгдэһэн балет хараха тухайгаа зүбшэлдэнэ. Тиихэдэ арбадахи классай һурагшадай бодолые ерэхэ жэл ямар институтта, ямар университедтэ һурахаб гэһэн залуу хүнэй бүхы наһанай харгые шиидхэхэ асуудал эзэлнэ.

Һураха, хүгжэхэ, комму... замаар урагшаа амжалта... хаха гэһэн зорилго советскэ... үеын уряа болонхой.

Городой заводууд, фабр... Майн урдахи социалистиче... рысөөнэй дүнгүүдые гаргаж... на. Паровозо-вагонно заво... хановецууд Устименко Т... хоёрой нэрэ Хүндэлэлэй ... хамагһаа түрүүлэн бэ... Улан-Удэ станциин түрүү ... вецууд нүхэд Леонов, Алим... лярова, Березкина гэгшэд ө... гөө даалгабарита ажал дээ... хим дүнгүүдые харуулба.

Гансашье промышленна ... приятинуудай хүдэлмэришэд... лай эдэбхиие харуулна бэ... баһа худалдаа наймаанай ... зацинуудай, городой комму... ажахын предприятинуудай ... мэрилэгшэд ажалай үндэр ... харуулжа, Майн Нэгэниие ...

Шмидт үйлсэһөө гурбан ... машинанууд Куйбышевска ... зургалзан, уранзураашадай ... шангай үүдэндэ ерэжэ ... Энэ уранзураашад Ц. Са... А. Окладников, А. Тимин ... өөһэдынгөө машинаар өө... мастерскойнуудта ерэбэ. ... шэрын үнэрөөр хангалтаһан ... ганууд соонь Ленин—С... портредууд болон бусад шэ... тинанууд зурагдажа дүүр... уранһайханай музейдэ, М... болохо выставкэдэ эльгээ... бэлэдхэгдэжэ байна.

Һаяхан Смолинск үйлсэдэ ... байратай болоһон респу... уранзохёолшодой Союз хад... лэ бүхы городойхид мэтэ ... долгиндо абтанхай. Шэнэ ... гүүд, пьесэнүүдые зүбшэн ... болоно. Уранзохёолшодой С... мой хэблэл хоёр ород ба ... монгол хэлэн дээрэ ... Сталинда зорюулагдаһан ... томо ном хэблэн гаргажа ... хээ байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ респу... столица Улан-Удэ ажалай ... саар Майн һайндэрые хүлеэ... на. Городой гэрнүүдэй сон... та наранай гэрэл ялбана. ... артистнуудай дуулаһан дуу... диогоор зэдэлнэ:

Бүрэнхы маные һэтэлэ...
Бүргэдэй ниидэлгэ угта...
Бидэндээ жаргал асараа...
Ленинээ—Сталинаа магта...

Энэ арадай дуунай үгэ... ниинь Советскэ Союзай ол... лион арадуудай эб найра... бүлэ соо мандан һууһан ... монгол арадай Ленин—С... партида хүргэһэн зүрхэнэй ... лан болоно.

Ж. Ту...

Мүнөөдэр хаана ошохоб

Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта — майн 1-дэ «Номгон Дон» (үдэшын 8 часта эхилхэ), майн 2-то «Евгений Онегин» (үдэрэй 12 часта), «Лауренсия» (үдэшын 8 часта), майн 3-да «Риголетто» (үдэрэй 12 часта), «Номгон Дон» (үдэшын 8 часта).

Гүрэнэйород драмын театрта — майн 1-дэ «Земной рай» (үдэшын 8 часта), майн 2-то мүн энэ зүжэг (үдэрэй 12 часта ба үдэшын 8 часта), майн 3-да «Завтра будет нашим» (үдэшын 8 часта).

Гүрэнэй бурят-драмын театрта— майн 1-дэ «Калинова шугы» (үдэшын 8 часта), майн 2-то «Алтан бүргэдэй тэмдэг дэро» (үдэшын 8 часта), «Жаргалай түлхюур... шын 8 часта).

«Прогресс» кинотеатрта — 1, 2, 3-най үдэрнүүдтэ «Во... ние Василия Бортникова» (... 6, 10 часта).

«Эрдэм» кинотеатрта — 1, 2, 3-най үдэрнүүдтэ «Му... (үдэрэй 9 час 30 минутада, 12 час 30 минутада), «Любо... вая», 1-дэхи сери (17 час ... тада, 20 час 30 минутада), ... сери (15 час 45 минутада, ... часуудта), «Сказание о зем... бирской» (23 час 40 минута...

Редактор Б. Ц. ЦИЖИ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00527. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.